

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Spraw Zagranicznych
i Unii Europejskiej (147.)

29 i 30 sierpnia 2023 r.

Porządek obrad:

1. Projekt budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2024 – COM(2023) 300.
2. Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 – COM(2023) 337.
3. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Dostosowany pakiet dotyczący kolejnej generacji zasobów własnych – COM(2023) 330; Zmieniony wniosek dotyczący decyzji Rady zmieniającej decyzję (UE, Euratom) 2020/2053 w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej – COM(2023) 331; Zmieniony wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (UE, Euratom) 2021/768 z dnia 30 kwietnia 2021 r. w odniesieniu do środków wykonawczych dotyczących nowych zasobów własnych Unii Europejskiej – COM(2023) 332; Zmieniony wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie metod i procedury udostępniania zasobów własnych opartych na systemie handlu uprawnieniami do emisji, mechanizmie dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ i na realokowanych zyskach, statystycznych zasobów własnych opartych na zyskach przedsiębiorstw oraz w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych – COM(2023) 333.
4. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1242 w odniesieniu do wzmocnienia norm emisji CO₂ dla nowych pojazdów ciężkich oraz włączenia obowiązków sprawozdawczych, a także uchylającego rozporządzenie (UE) 2018/956 (cd.) – COM(2023) 088.
5. Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2014/49/UE w odniesieniu do zakresu ochrony depozytów, wykorzystywania środków z systemów gwarancji depozytów, współpracy transgranicznej i przejrzystości – COM(2023) 228.
6. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady: Wylimitowanie niedoboru talentów w dziedzinie cyberbezpieczeństwa w celu zwiększenia konkurencyjności, wzrostu gospodarczego i odporności UE („Akademia Umiejętności w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa”) – COM(2023) 207.
7. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/881 w odniesieniu do usług zarządzanych w zakresie bezpieczeństwa – COM(2023) 208.
8. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego środki mające na celu zwiększenie solidarności i zdolności w Unii w zakresie wykrywania zagrożeń cyberbezpieczeństwa i incydentów w cyberbezpieczeństwie oraz przygotowywania się i reagowania na takie zagrożenia i incydenty – COM(2023) 209.
9. Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2005/35/WE w sprawie zanieczyszczeń pochodzących ze statków oraz wprowadzenia sankcji, w tym sankcji karnych, za przestępstwa związane z zanieczyszczeniami – COM(2023) 273.
10. Akty ustawodawcze bez uwag – propozycja: COM(2023) 217, COM(2023) 226, COM(2023) 227, COM(2023) 237, COM(2023) 269, COM(2023) 271, COM(2023) 278, COM(2023) 279, COM(2023) 280, COM(2023) 328, COM(2023) 402.
11. Akt nieustawodawczy, w sprawie którego komisja wystąpi o stanowisko rządu – propozycja: COM(2023) 447.
12. Akty nieustawodawcze, w sprawie których komisja nie wystąpi o stanowisko rządu – propozycja: COM(2023) 259, COM(2023) 333, COM(2023) 343, COM(2023) 351, COM(2023) 353, COM(2023) 378, COM(2023) 379, COM(2023) 382, COM(2023) 383, COM(2023) 386, COM(2023) 387, COM(2023) 388, COM(2023) 389, COM(2023) 396, COM(2023) 397, COM(2023) 399, COM(2023) 403, COM(2023) 404, COM(2023) 407, COM(2023) 408, COM(2023) 417, COM(2023) 418, COM(2023) 421, COM(2023) 422, COM(2023) 425, COM(2023) 427, COM(2023) 431, COM(2023) 432, COM(2023) 433, COM(2023) 437, COM(2023) 438.

(Początek posiedzenia w dniu 29 sierpnia o godzinie 16 minut 02)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Bogdan Klich)

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dzień dobry państwu. Rozpoczynamy kolejne, sto czterdzieste siódme posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej Senatu.

Dzisiaj to już drugie posiedzenie naszej komisji. Mamy dzisiaj do omówienia kilka spraw ważnych, powiedziałbym nawet, że fundamentalnych, jeśli chodzi o legislację.

Będziemy rozpatrywać następujące akty prawne. Zacniemy od projektu budżetu ogólnego na rok 2024, oczywiście budżetu ogólnego Unii Europejskiej, a potem przejdziemy do rozporządzenia Rady w sprawie zmiany rozporządzenia określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027. W pktcie nr 3 mamy komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i innych ciał Unii Europejskiej, a chodzi o dostosowany pakiet dotyczący kolejnej generacji zasobów własnych, o zmieniony wniosek dotyczący decyzji Rady zmieniającej decyzję, o odpowiedniej sygnaturze, w sprawie systemu zasobów własnych, o zmieniony wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie z 30 kwietnia 2021 r., o odpowiedniej sygnaturze, w odniesieniu do środków wykonawczych dotyczących nowych zasobów własnych Unii Europejskiej, a także o zmieniony wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie metod i procedury udostępniania zasobów własnych opartych na systemie handlu uprawnieniami do emisji, mechanizmie dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ i na relokowanych zyskach, statystycznych zasobów własnych opartych na zyskach przedsiębiorstw oraz w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych. To jest punkt trzeci.

Mam wrażenie, że dzisiaj więcej nie zrobimy. Posiedzenie będziemy kontynuować jutro o godzinie 8.15 i wówczas będziemy mieć 9 kolejnych punktów do omówienia.

Zapytam Wysoką Komisję, czy możemy procedować według takiego porządku obrad.

Panie Senatorze?

(Głos z sali: Możemy.)

Możemy.

W związku z tym przechodzimy do punktu... Nie, jeszcze powitam wszystkich, którzy reprezentują instytucje rządowe. Ministerstwo Finansów reprezentuje pani Anna Chałupa, podsekretarz stanu. Witam panią minister wraz z zespołem. Kancelarię Prezesa Rady Ministrów reprezentuje pan Marcin Kwasowski, zastępca dyrektora Departamentu Ekonomicznego Unii Europejskiej. Witam również naszych ekspertów: pana Jerzego Marka Nowakowskiego... Nie, jego akurat dzisiaj nie ma, ale jest pani prof. Lena Kolarska-Bobińska i jest pan prof. Czachór. Witam państwa serdecznie. I witam wszystkich towarzyszących gości.

Przechodzimy do punktu pierwszego: projekt budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2024.

Pani minister ma głos.

Pani Minister, bardzo proszę o przedstawienie w skrócie tego projektu.

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
ANNA CHAŁUPA

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Mam przyjemność przedstawić państwu stanowisko rządu do projektu budżetu Unii Europejskiej na rok 2024.

Projekt budżetu został opublikowany przez Komisję Europejską 7 czerwca, zaś publikacja

dokumentu w językach narodowych nastąpiła 6 lipca br. Rok 2024 będzie czwartym rokiem wieloletnich ram finansowych Unii Europejskiej na lata 2021–2027. Priorytetami wydatków w roku 2024 mają być przede wszystkim bezpieczeństwo, obrona, zwiększanie odporności Europy w następstwie COVID-19, zapewnienie zielonej i sprawiedliwej transformacji w ramach Zielonego Ładu, budowanie transformacji cyfrowej i gospodarki. Budżet na przyszły rok ma także na celu zwiększanie w dalszym ciągu skuteczności unijnej polityki spójności i rolnictwa oraz wspieranie konkurencyjności w Unii Europejskiej.

Projekt budżetu Unii Europejskiej został przygotowany przez Komisję Europejską przy praktycznie maksymalnym wykorzystaniu elastyczności budżetowej. Komisja przyznała jednocześnie, że dla Ukrainy nie ma dodatkowych środków w projekcie budżetu. Wsparcie Ukrainy ma odbywać się za pomocą nowego pozabudżetowego instrumentu dla Ukrainy – do uzgodnienia w trakcie przeglądu wieloletnich ram finansowych.

Wzrost inflacji związany z cenami energii oraz rosyjską inwazją na Ukrainę spowodował wzrost wydatków na obsługę stóp procentowych Europejskiego Instrumentu Odbudowy, co wymaga wygospodarowania dodatkowych środków do obsługi zaciągniętych zobowiązań. Wysokość środków na zobowiązania zaproponowano na poziomie ponad 189 miliardów euro. W porównaniu do roku 2023 nastąpił wzrost o 1,4%. Natomiast wysokość środków na płatności zaproponowano na poziomie 143 miliardów euro i jest to spadek o 15,2% w porównaniu do roku 2023. Według Komisji Europejskiej proponowany projekt zapewnia zachowanie właściwej równowagi pomiędzy realizacją bieżących programów a zapewnieniem środków na nowe wyzwania, wykorzystując do tego m.in. dostępne instrumenty elastyczności.

Główne elementy stanowiska Polski to, po pierwsze, zapewnienie niezbędnych środków finansowych na spłacenie wcześniej zaciągniętych przez państwa członkowskie zobowiązań w imieniu budżetu Unii Europejskiej. W szczególności dotyczy to polityki spójności oraz rozwoju obszarów wiejskich.

Po drugie, podkreślenie, że projekt budżetu na rok 2024 został skonstruowany w oparciu o bardzo ostrożne założenia, w szczególności

w zakresie płatności na politykę spójności, a także nie zawiera dodatkowych środków na wsparcie Ukrainy.

Po trzecie, kluczowe znaczenie transgranicznych połączeń energetycznych, programu Erasmus+ oraz europejskiej polityki sąsiedztwa, w szczególności jej wschodniego kierunku. Rząd popiera również zwiększenie zaangażowania Unii Europejskiej w rozwiązywanie kryzysu migracyjnego u źródeł jego powstawania oraz w ochronę granic zewnętrznych Unii Europejskiej.

Po czwarte, w dobie ograniczenia wydatków administracyjnych w państwach członkowskich pozytywnie oceniamy działania podjęte przez Komisję w celu ograniczenia wzrostu wydatków pozapłacowych wszystkich instytucji do maksymalnie 2% w stosunku do budżetu na 2023 r. i tym samym ograniczenia wydatków instytucji o 181 milionów euro w porównaniu do propozycji tych instytucji.

Szanowny Panie Przewodniczący, Wysoka Komisjo, korzystając z okazji, przedstawię przebieg prac w Radzie. Projekt budżetu był omawiany na posiedzeniach Komitetu Budżetowego Rady od 9 czerwca do 6 lipca br., kiedy to osiągnięto robocze porozumienie, które zostało potwierdzone na posiedzeniach stałych przedstawicieli w dniu 12 lipca br. Uruchomiona została procedura pisemna oficjalnego zatwierdzenia stanowiska przez Radę Unii Europejskiej z terminem akceptacji do 5 września. Obecnie trwa proces wypracowywania stanowiska rządu do tego stanowiska Rady.

Porozumienie zakłada obniżenie przygotowanego przez Komisję projektu budżetu o 772 miliony euro w środkach na zobowiązania oraz o 515 milionów euro w środkach na płatności. Polska w duchu kompromisu popiera stanowisko Rady Unii Europejskiej, traktując je jako niezbędne minimum podczas jesiennych negocjacji z Parlamentem Europejskim. W trakcie procedury pojednawczej będziemy popierali propozycję zwiększenia środków co najmniej w zakresie programów ukierunkowanych na konsekwencje wojny w Ukrainie oraz na tradycyjne polskie postulaty, w tym program Erasmus+.

Co udało się osiągnąć Polsce w trakcie negocjacji? Po pierwsze, nie dopuściliśmy do cięć w funduszach polityki spójności. Wobec stanowczego sprzeciwu Polski wspartego zwartym

głosem beneficjentów budżetów Unii Europejskiej udało się to zablokować. Po drugie, wypracowaliśmy wzmocnioną w porównaniu do zeszłego roku deklarację Rady o płatnościach, przewidującą zwiększenie środków w trakcie przyszłego roku, jeśli nastąpi spodziewane przyspieszenie wydatkowania środków Unii Europejskiej. Uznajemy, że efektem jesiennych negocjacji budżetowych powinna być wspólna deklaracja Parlamentu, Rady i Komisji w tej sprawie. Po trzecie, w efekcie Polska zdecydowała się poprzeć przedłożony kompromis, traktując go jako podstawę do dalszych jesiennych negocjacji z Parlamentem Europejskim, który tradycyjnie przychylniej ocenia wydatki budżetu Unii Europejskiej.

Mając na uwadze powyższe, zwracam się do Wysokiej Komisji z uprzejmą prośbą o pozytywne zaopiniowanie stanowiska rządu. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję, Pani Minister.
Pan senator Aleksander Szwed, wiceprzewodniczący komisji, jest naszym sprawozdawcą.
Panie Senatorze, proszę o opinię.

SENATOR
ALEKSANDER SZWED

Dziękuję bardzo.
Szanowna Pani Minister! Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!
No, w zasadzie większość kwestii, które chciałem poruszyć, które są przedstawione w stanowisku rządu, ale również w opiniach naszych analityków, pani minister już tutaj uwytkliła. W związku z tym wnoszę o przyjęcie aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Tak łatwo wam nie pójdzie.
(*Wesołość na sali*)
Ja chciałbym zapytać o taką mianowicie rzecz. Jaki jest w tym budżecie założony...

Otwieram dyskusję.

W ramach dyskusji chciałbym zapytać o to, jaki jest założony poziom wsparcia dla Ukrainy. Czy pani minister gdzieś tę informację ma? Chodzi o to, żebyśmy wiedzieli, na ile on się zwiększa w stosunku do bieżącego roku, na ile się zmienia w stosunku do bieżącego roku.

I po drugie, może tak ad hoc łatwiej będzie odpowiedzieć... Pani minister wspomniała o nowym instrumencie dla Ukrainy. Ukraina była wspierana, jeżeli chodzi o wydatki o charakterze wojskowym, z European Peace Facility. Czy to znaczy, że ten nowy instrument niejako konsumuje ten istniejący, czy też po prostu dodatkowo, oprócz Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju, będzie stworzony jakiś nowy?

Pani Minister? Oczywiście jeżeli ktoś z osób towarzyszących...

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
ANNA CHAŁUPA

To ja pozwolę sobie rozpocząć. W kontekście pierwszego pytania pana przewodniczącego powiem tak. Dla Ukrainy nie ma dodatkowych środków w projekcie budżetu, tak jak powiedziałam.

(*Głos z sali: Nie słysząc...*)

Teraz lepiej?

Dla Ukrainy nie ma dodatkowych środków w projekcie budżetu. Wsparcie ma odbywać się za pomocą nowego pozabudżetowego instrumentu. W tym momencie nie jesteśmy w stanie powiedzieć, jaka to będzie ostatecznie kwota.

W kontekście drugiego pytania mogę poprosić... Proszę bardzo.

NACZELNIK WYDZIAŁU
DS. BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ
W DEPARTAMENCIE
WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
WACŁAW KUCHARZEK

Dzień dobry. Wacław Kucharek, naczelnik Wydziału ds. Budżetu Unii Europejskiej.

(*Przewodniczący Bogdan Klich: Bardzo prosimy.*)

Dopowiadając w kontekście pierwszego pytania, powiem, że środki dla Ukrainy zostały ujęte w przeglądzie wieloletnich ram finansowych, o których będzie mowa w drugim punkcie. Komisja Europejska zaproponowała utworzenie funduszu na rzecz Ukrainy w wysokości 50 miliardów euro, dlatego w projekcie budżetu Unii Europejskiej nie ma przewidzianych dodatkowych środków. Środki dla Ukrainy zostały wyłączone z budżetu unijnego. Zostały tylko środki na pomoc humanitarną, która jest dzielona w trakcie roku zgodnie z potrzebami. Tak więc na obecnym etapie trudno odpowiedzieć na to pytanie.

Co do drugiego pytania to European Peace Facility jest instrumentem pozabudżetowym i w ramach przeglądu wieloletnich ram finansowych... Tu nie ma żadnych zmian. Toczą się inne prace, ale my nie znamy szczegółów w tej chwili. Ale to jest osobny instrument. Zarówno budżet unijny, jak i ten instrument pozabudżetowy nie mają wpływu na EPF.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Jasne. Bardzo dziękuję.
Pan senator Szwed.

SENATOR
ALEKSANDER SZWED

Dziękuję, Panie Przewodniczący.
Ja chciałbym dopytać, jeśli chodzi o ten słuszny postulat rządu dotyczący pomocy dla Ukrainy, czy te środki pozabudżetowe obejmują również pomoc dla uchodźców z Ukrainy, w tym dla państw, które do dzisiaj opiekują się tymi uchodźcami.

NACZELNIK WYDZIAŁU
DS. BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ
W DEPARTAMENCIE
WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
WACŁAW KUCHARZEK

50 miliardów... W tej kwocie nie ma pomocy dla państw przyjmujących uchodźców, zaś w przeglądzie WRF została zaproponowana

m.in. kwota 1 miliarda euro na wsparcie działu IV, migracyjnego. To w trakcie negocjacji będą zapadały decyzje. Jak rozumiem, KPRM opowie o tym więcej, bo to jest element przeglądu wieloletnich ram finansowych. Nie chcę tu uprzedzać odpowiedzi KPRM, który jest wiodący w tej sprawie.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo proszę. Czy ktoś z państwa jeszcze? Pan senator jest usatysfakcjonowany.

Mam jeszcze jedno pytanie. Pani minister wspomniała o tym, że udało się utrzymać na zaplanowanym przez Komisję poziomie wydatki dla Polski fundamentalne, tj. wydatki z Funduszu Spójności. Jaką część budżetu ogólnego Unii Europejskiej stanowią te środki, które są przeznaczone na Fundusz Spójności, i jak to się ma do poprzednich lat? Czy jesteście państwo w stanie w tej chwili do takiego pytania się odnieść?

Żeby wam dać chwilę czasu na odnalezienie odpowiednich informacji, bo przecież nikt tego nie nosi w głowie, chciałbym zapytać... Pani minister wspomniała o priorytetach budżetu na rok 2024, którymi są bezpieczeństwo, obrona, odporność. Czy środki w tym drugim punkcie, tzn. na obronność, są podobne do środków z zeszłego roku, czy też mniejsze, a może większe? Chodzi mi zwłaszcza o Europejski Fundusz Obronny oraz tzw. PESCO, czyli mechanizm stałej współpracy strukturalnej. Czy coś na ten temat państwo mogą szybko odnaleźć i powiedzieć?

Bardzo proszę.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Anna Chałupa: Przekazuję głos...)

Bardzo proszę. Oczywiście tak.
Panie Naczelniku?

NACZELNIK WYDZIAŁU
DS. BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ
W DEPARTAMENCIE
WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
WACŁAW KUCHARZEK

Co do środków polityki spójności to środki na rok 2024 r. w zobowiązaniach są większe o prawie 0,28% niż na rok 2023. Są to prawie 2 miliardy euro. Środki na płatności są zaś o połowę

mniejsze. Wynika to z tego, że poprzednia perspektywa finansowa już się praktycznie skończyła, a nowa powoli startuje. To jest zwykły cykl budżetowy – w czwartym roku perspektywy finansowej środki na płatności spadają znacząco, bo nowa perspektywa nie wystartowała. Tak było w perspektywie 2014–2020, tak samo jest w perspektywie 2021–2027 i tak samo było w latach 2007–2013. Taki jest tradycyjny cykl budżetowy w Unii Europejskiej.

Co do pytania o obronność to za momencik znajdę odpowiednią tabelę i przytoczę dane dotyczące EDF. Wydatki na obronność...

(Przewodniczący Bogdan Klich: Chodzi o relację do poprzednich lat.)

Tak, tak.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Pani Minister, żeby nie tracić czasu, poproszę o odpowiedź na piśmie. Dobrze?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Anna Chałupa: Oczywiście.)

Tak będzie prościej. To nie jest sprawa fundamentalna dla dzisiejszej decyzji komisji. Ja jestem tym osobiście zainteresowany. Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie.

W związku z tym zamykam dyskusję.

Rozumiem, że pan senator rekomenduje komisji przyjęcie aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

Przechodzimy do głosowania.

Kto z państwa jest za przyjęciem takiego stanowiska?

(Głos z sali: 3 senatorów na sali.)

A zatem wszyscy.

Nie ma głosu sprzeciwu, nikt się nie wstrzymał.

Potwierdzam, że Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej pozytywnie zaopiniowała ten akt prawny wraz z uwagami rządu.

Przechodzimy do punktu drugiego: wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie zmiany rozporządzenia, o odpowiedniej sygnaturze, określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027.

Tym razem Kancelaria Prezesa Rady Ministrów jest instytucją prowadzącą.

Bardzo proszę o przedstawienie tego ważnego dokumentu.

**ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU EKONOMICZNEGO
UNII EUROPEJSKIEJ
W KANCELARII PREZESA
RADY MINISTRÓW
MARCIN KWASOWSKI**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Dzień dobry. Nazywam się Marcin Kwasowski, jestem zastępcą dyrektora Departamentu Ekonomicznego Unii Europejskiej w KPRM. Chciałbym przedstawić stanowisko do zmiany rozporządzenia WRF. O to poprosił mnie minister Szynkowski, który dzisiaj nie mógł być z nami na tym posiedzeniu.

W czerwcu Komisja zaproponowała rewizję rozporządzenia określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027. W odróżnieniu do poprzedniego przeglądu, który miał miejsce w latach 2016–2017, obecny przegląd i rewizja nie stanowią prawnego zobowiązania, nie są też wynikiem kompromisu negocjacyjnego z lipca 2020 r. Komisja Europejska jednostronnie zadeklarowała w 2020 r., że przeprowadzi taki przegląd i być może będzie on prowadził do rewizji rozporządzenia. Akt prawny, który dzisiaj omawiamy, jest częścią szerszego pakietu legislacyjnego. Oprócz niego wchodzi w skład tego pakietu komunikat, a także rozporządzenia dotyczące platformy STEP – tutaj wiodącym resortem jest Ministerstwo Rozwoju i Technologii – oraz instrument dla Ukrainy. Wiodącym resortem w przypadku tego instrumentu jest Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Propozycja Komisji Europejskiej dotycząca rewizji jest wąska i ukierunkowana na 4 zagadnienia. Po pierwsze, wsparcie Ukrainy, czyli utworzenie tego nowego instrumentu, który zawiera w sobie 3 filary. Pierwszy filar to wsparcie makroekonomiczne – takie jak do tej pory, podobne. Drugi filar dotyczy gwarancji dla sektora prywatnego, tak żeby móc prowadzić działalność gospodarczą i rozwijać ją na Ukrainie podczas wojny. Trzeci filar jest ukierunkowany na przygotowanie Ukrainy do członkostwa w Unii Europejskiej i konieczne wydatki administracyjne, które będą służyły realizacji tego instrumentu na terytorium Ukrainy.

Po drugie, Komisja proponuje zwiększenie wydatków na wdrażanie paktu o migracji i azylu w państwach członkowskich, na zewnętrzny wymiar migracji oraz wzmocnienie zdolności Unii do reagowania na sytuacje kryzysowe.

Kolejny element to, jak już wspomniałem, platforma STEP, która służy do rozwoju czystych technologii, zdolności produkcyjnych tych czystych technologii na terenie Unii Europejskiej.

Ostatnim elementem są takie propozycje, które Komisja nazwała technicznymi. Po pierwsze, Komisja zaproponowała utworzenie specjalnego instrumentu poza limitami WRF do pokrycia dodatkowych kosztów odsetek od długu zaciągniętego na realizację tzw. Funduszu Odbudowy. Po drugie, w ramach tych zmian technicznych Komisja zaproponowała zwiększenie działu VII „Administracja”. To zwiększenie ma się wiązać z automatyczną indeksacją płac urzędników unijnych oraz dodatkowym zatrudnieniem w wysokości ok. 800 etatów we wszystkich instytucjach unijnych. Komisja zaproponowała też zwiększenie instrumentu elastyczności oraz zwiększenie pułapów płatności w związku ze spodziewanym szczytem płatności w 2026 i 2027 r. Łączny wzrost wydatków zaproponowanych przez Komisję wynosi 65,8 miliarda euro w cenach bieżących. To są wydatki o charakterze dotacji. W ramach tego pakietu czy instrumentu dla Ukrainy indykatywna kwota na pożyczki dla Ukrainy to 33 miliarda euro.

Przejdę teraz do przedstawienia stanowiska rządu. Rząd uważa, że zaproponowany projekt rewizji jest niezbilansowany. Komisja nie uwzględniła potrzeb Polski i innych państw przyfrontowych wynikających z konsekwencji wojny na Ukrainie. Do tej pory Polska otrzymała jedynie 200 milionów euro dodatkowych środków na pomoc dla uchodźców z Ukrainy. W tej propozycji są 2 miliardy euro na wdrażanie paktu migracyjnego. Te 2 miliardy prawdopodobnie trafią głównie do państw południa Europy i Polska z nich raczej nie skorzysta. W swoim stanowisku, które Polska przedstawiła w maju, Polska wskazywała, że ma określone potrzeby wynikające z konsekwencji wojny na Ukrainie. Trudna sytuacja w rolnictwie, konieczność ochrony granicy zewnętrznej, wzmocnienie połączeń infrastrukturalnych Unia – Ukraina.

Polska odnotowuje propozycję powołania instrumentu dedykowanego Ukrainie, który

obejmuje 4 lata i zawiera istotny komponent grantowy. Instrument powinien zapewnić średniookresową pomoc płynnościową dla budżetu państwa ukraińskiego oraz wsparcie odbudowy Ukrainy na początkowym etapie.

Propozycja Komisji dotycząca przeznaczenia 15 miliardów euro na migrację i działania zewnętrzne jest rozpatrywana przez Polskę przez pryzmat ochrony granic zewnętrznych i wzmocnienia partnerstw z krajami trzecimi w celu zahamowania nielegalnej migracji. W odniesieniu do wewnętrznego aspektu migracji zauważamy brak przeznaczenia jakichkolwiek środków dla państw frontowych przyjmujących uchodźców z Ukrainy.

Jeśli chodzi o platformę STEP, to dostrzegamy potrzebę zwiększenia inwestycji w krytyczne i przełomowe technologie w celu realizacji transformacji klimatycznej. Na początku roku, kiedy Komisja zgodziła się na poluzowanie pomocy publicznej, apelowaliśmy o wprowadzenie rozwiązania, które zapewni równomierny rozwój tych technologii w całej Unii Europejskiej. Zaproponowane przez Komisję rozwiązanie nie jest naszym zdaniem wystarczające. Rozwój strategicznych technologii wymaga przeznaczenia nowych środków w państwach takich jak Polska.

Rozwiązania w zakresie zwiększenia elastyczności w funduszach strukturalnych jako element platformy nie powinny wiązać się z dodatkowymi obciążeniami administracyjnymi po stronie państw członkowskich. Dlatego Polska będzie się starała, żeby te obciążenia administracyjne były jak najmniejsze.

W kontekście propozycji Komisji dotyczącej utworzenia nowego instrumentu ponad pułapami WRF w celu pokrycia dodatkowych kosztów finansowania Funduszu Odbudowy, Next Generation EU, przypominamy, że Polska nadal nie ma dostępu do środków unijnych na sfinansowanie Krajowego Planu Odbudowy, a musi ponosić koszty związane z powołaniem Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Na tym chciałbym zakończyć, Panie Przewodniczący.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dziękuję bardzo.

Pan senator Szwed również w tym przypadku jest sprawozdawcą.

Jaka jest propozycja dla naszej komisji?

SENATOR

ALEKSANDER SZWED

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo!

Krytycznym uwagom ze strony rządu wtóruje opinia naszych legislatorów. Pozwolę sobie zacytować: propozycje Komisji Europejskiej mają charakter wybiórczy i nie odpowiadają potrzebom całościowej reformy stanowienia i wykorzystania unijnego budżetu; ignorowanie przez Komisję Europejską twardych realiów geopolitycznych i ekonomicznych będzie skutkowało narastaniem konfliktu interesów pomiędzy poszczególnymi krajami członkowskimi, który w dłuższej perspektywie może doprowadzić do podziału, a nawet rozpadu Unii Europejskiej. Takie stanowisko mamy w opinii naszych legislatorów.

Wnoszę o przyjęcie stanowiska rządu w tym zakresie.

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję na ten temat.

Mam jedną uwagę do tego, co pan dyrektor chciał powiedzieć. Jakikolwiek nowy instrument dotyczący Funduszu Odbudowy nie może być usprawiedliwieniem, a tym bardziej nie może być oprotestowany w sytuacji, kiedy na własne życzenie rząd nie skorzystał do tej pory z ani 1 euro z pośród prawie 160 miliardów zł, które czekają na nas, są na wyciągnięcie ręki. Nie jest to odpowiedzialność Unii Europejskiej ani żadnego Polaka czy Polki, tylko to jest 100-procentowa odpowiedzialność rządu, że nie chce tych środków pozyskać – ze względów, o których wiemy wszyscy, państwo dobrze wie i my wiemy jako opozycja. Tak więc proszę tutaj nie usprawiedliwiać, że tak powiem, słów krytyki czy nie uzasadniać słów krytyki wobec nowych działań proponowanych przez Komisję w ramach wieloletnich ram finansowych właśnie tą niechęcią rządu do pozyskania tych środków.

Chciałbym zapytać, na czym ma polegać ten nowy instrument, o którym pan wspomniał, Panie Dyrektorze, na pokrycie, jak sobie zanotowałem, części odsetek od środków z KPO. Rozumiem, że to są te środki, które mają charakter nie dotacyjny, tylko pożyczkowy. Tak?

Proszę o wyjaśnienie w tej sprawie.

ZASTĘPCA DYREKTORA

DEPARTAMENTU EKONOMICZNEGO

UNII EUROPEJSKIEJ

W KANCELARII PREZESA

RADY MINISTRÓW

MARCIN KWASOWSKI

Już tłumaczę. Instrument Next Generation EU przewiduje 390 miliardów euro w formie grantów dla państw członkowskich. W ramach tego instrumentu największa część to jest właśnie instrument na rzecz odbudowy i odporności – RRF. Podczas negocjacji WRF w lipcu 2020 r. zapadły decyzje, że na koszty odsetek od zaciągniętego długu w ramach WRF zostanie przeznaczona kwota ok. 15 miliardów euro. Te założenia opierały się na ówczesnych realiach rynkowych, a koszt obsługi długu wówczas wynosił niewiele ponad 0%. W związku ze wzrostem inflacji na całym świecie na rynkach finansowych nastąpił wzrost oprocentowania. Komisja obecnie emituje dług oprocentowany na ok. 3% – średnio, bo są różne instrumenty, różne terminy zapadalności – i w związku z tym przewiduje, że o ok. 19 miliardów euro więcej niż te 15 miliardów zakładane w 2020 r. te koszty obsługi zadłużenia będą wyższe. W związku z tym Komisja proponuje utworzenie takiego instrumentu, który nie ma wartości granicznej. To znaczy, że jeśli te koszty będą większe, to państwa członkowskie więcej wpłacą na te koszty, a jeśli będą mniejsze, to państwa członkowskie wpłacą oczywiście mniej na obsługę długu Next Generation EU.

Ważną zmienną oprócz wysokości tego oprocentowania, które będzie rzutować na ostateczną wysokość tych kosztów, jest tempo wdrażania Funduszu Odbudowy. Tutaj chodzi o krajowe plany odbudowy, ale także o Just Transition Fund, tj. Fundusz Sprawiedliwej Transformacji, oraz REACT-EU, czyli instrument bazujący na polityce spójności. Tak szybko, jak państwa będą

absorbować, tyle długu będzie na rynku i takie odsetki ostatecznie zostaną zapłacone.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.
Czy ktoś chciałby...
Pan senator Kazimierz Kleina. Bardzo proszę.

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Panie Dyrektorze, chciałbym zapytać, czy Polska będzie na ten fundusz się składała, mimo że nie korzysta z tych środków pożyczkowych.

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU EKONOMICZNEGO
UNII EUROPEJSKIEJ
W KANCELARII PREZESA
RADY MINISTRÓW
MARCIN KWASOWSKI

Polska w tym momencie korzysta, w ramach Funduszu Odbudowy korzysta właśnie z REACT-EU. Nasza alokacja w tym funduszu wynosi ok. 2 miliardów euro. Część Funduszu Sprawiedliwej Transformacji jest także w tym funduszu. 1 miliard otrzymujemy w ramach dodatkowej puli na rozwój obszarów wiejskich. My korzystamy z tych instrumentów, ale w tym momencie nie korzystamy z najważniejszego instrumentu, Funduszu Odbudowy, czyli z instrumentu odbudowy i odporności, który finansuje Krajowy Plan Odbudowy. Inne kraje realizują, dostają wypłaty... Komisja emituje dług, żeby przeznaczyć środki na płatności dla tych państw. W związku z tym pojawiają się właśnie te koszty finansowe, które Polska też finansuje w ramach swojej składki do budżetu unijnego.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Pan senator Szwed.

SENATOR
ALEKSANDER SZWED

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Chciałbym zapytać... W stanowisku rządu, ale również w opinii naszych analityków, są takie uwagi, że Komisja Europejska w ogóle nie wzięła pod uwagę potrzeby finansowania kosztów związanych ze skutkami wojny na Ukrainie, utrzymania uchodźców wojennych z Ukrainy, złej sytuacji na rynkach rolnych spowodowanej zwiększonym importem, potrzeby rozwoju infrastruktury granicznej, infrastruktury transportowej, w tym podwójnego cywilnowojskowego zastosowania, jak również konieczności ochrony granic zewnętrznych. Chciałbym zapytać, czy w toku negocjacji tylko Polska o to występuje, czy też inne kraje Unii Europejskiej również, a jeśli tak, to jakie.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Panie Dyrektorze?

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU EKONOMICZNEGO
UNII EUROPEJSKIEJ
W KANCELARII PREZESA
RADY MINISTRÓW
MARCIN KWASOWSKI

Dziękuję, Panie Senatorze, za to pytanie. Jeśli chodzi o tę kwestię, to oczywiście jest tu różny poziom wsparcia. Najsilniejszy poziom wsparcia państw regionu dotyczy instrumentu Connecting Europe Facility – Mobilność Wojskowa. Ten instrument jest podnoszony szczególnie głośno przez państwa bałtyckie. I wydaje mi się, że tutaj możemy liczyć na największe wsparcie, jeśli chodzi o te wszystkie tematy.

Natomiast jeśli chodzi o stanowisko Polski, to zostało ono przekazane Komisji i innym państwom członkowskim w maju, tak jak wspominałem. Jeszcze tylko jeden kraj zdecydował się na tego typu wystąpienie, a były to Włochy, ale oczywiście nasze priorytety się nie pokrywają, gdyż Włochy bardzo duży nacisk kładą na kryzys migracyjny na południu i potrzebę rozwiązania tego kryzysu migracyjnego.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Panowie? Czy ktoś z panów chciałby jeszcze zabrać głos? Nie. Nie mówię o paniach, bo pań senatorek nie ma na posiedzeniu komisji.

Czy ktoś z naszych ekspertów chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie. Dziękuję bardzo.

Ja złożę, Panie Senatorze, alternatywny projekt naszej opinii – abyśmy poparli projekt aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

Może w pierwszej kolejności przegłosujemy pańską propozycję, jeśli pan ją podtrzymuje, a później moją.

Głosowanie pierwsze.

Kto z państwa jest za tym, aby Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej poparła stanowisko rządu?

(Senator Kazimierz Kleina: Ale czy można ten alternatywny projekt zobaczyć? Ten, nad którym mielibyśmy głosować.)

Ten alternatywny projekt opinii mówi tylko o tym, że popieramy projekt tego aktu prawnego z uwagami rządu. Pan senator proponuje, żeby to było inne rozwiązanie...

SENATOR
ALEKSANDER SZWED

Panie Przewodniczący, jeżeli to będzie przyjęte w konsensusie, a te ważne uwagi rządu zostaną uwzględnione, to przychylę się do stanowiska zaproponowanego przez pana przewodniczącego, żeby było to poparcie aktu prawnego wraz z tymin ważnymi uwagami rządu.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Świetnie. W związku z tym będzie jedno głosowanie.

Głosujemy nad propozycją, aby komisja poparła projekt aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

(Głos z sali: 3 głosy za.)

Zatem jednogłośnie. Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej jednogłośnie wyraziła pozytywną opinię o projekcie aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

Dziękuję bardzo. Zamykam punkt drugi.

Przechodzimy do punktu trzeciego.

Może nie będę czytał tytułów tych 4 dokumentów, tylko od razu... Wiedzą państwo, o co chodzi, bo przeczytałem je wcześniej, odczytując porządek obrad.

Instytucją prowadzącą jest Ministerstwo Finansów.

Prosiłbym panią wiceminister Annę Chałupę o przedstawienie aktów prawnych, które będziemy analizować.

Bardzo proszę.

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
ANNA CHAŁUPA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Chciałabym przedstawić państwu łączne stanowisko rządu do całego pakietu zmian w zakresie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej, tj. do dokumentów COM(2023) 330, 331, 332 i 333.

Zaprezentowany przez Komisję Europejską komunikat pn. „Dostosowany pakiet dotyczący kolejnej generacji zasobów własnych”, COM/2023/330, wraz z projektem zmian do decyzji 2020/2053 w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej, COM/2023/331, stanowi uzupełnienie wniosku w tym zakresie z grudnia 2021 r., w którym Komisja zaprezentowała pierwszy koszyk nowych źródeł dochodów budżetu Unii Europejskiej. Obejmował on wtedy 3 nowe zasoby własne. Po pierwsze, przekazywanie do budżetu Unii Europejskiej 25% dochodów z systemu handlu uprawnieniami do emisji EU ETS, w tym z nowego systemu ETS obejmującego sektory budownictwa i transportu drogowego. Po drugie, przekazywanie 75% dochodów ze sprzedaży certyfikatów w ramach mechanizmu dostosowania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂, tzw. CBAM. Po trzecie, przekazywanie 15% udziału w zyskach rezydualnych przedsiębiorstw międzynarodowych na podstawie filaru pierwszego porozumienia OECD, tj. opodatkowania największych korporacji międzynarodowych, w tym gigantów cyfrowych.

W obecnej propozycji Komisja proponuje, po pierwsze, dostosowanie przepisów w zakresie propozycji zasobów własnych opartych na ETS i CBAM, wynikających z ostatecznego

kształtu aktów sektorowych, które weszły w życie w 2023 r., tj. zmienionej dyrektywy ETS oraz nowego rozporządzenia ustanawiającego CBAM. Po drugie, zwiększenie stawki poboru zasobu własnego ETS z 25% do 30%, uzasadniane wzrostem cen uprawnień ETS. I po trzecie, wprowadzenie nowego statystycznego zasobu własnego opartego na zyskach przedsiębiorstw, polegającego na przekazywaniu do budżetu Unii Europejskiej 0,5% sumy nadwyżki operacyjnej brutto przedsiębiorstw niefinansowych i instytucji finansowych.

Zaproponowane zmiany w decyzji o systemie zasobów własnych Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim wprowadzenie nowego statecznego źródła dochodów, wymagały przedłożenia przez Komisję również zmian w przepisach wykonawczych dotyczących udostępniania nowych zasobów własnych, COM 332, oraz kontroli i nadzoru nad tym systemem, COM 333.

Stanowisko Polski wobec tych propozycji zmian przepisów technicznych ma charakter wtórny, gdyż jest uzależnione od stanowiska w zakresie zmiany decyzji w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej. W stanowisku tym rząd podtrzymał swój sprzeciw wobec wprowadzenia zasobu własnego opartego na EU ETS oraz negatywnie ocenił propozycję zwiększenia stawki poboru zasobu własnego ETS z 25% do 30%. Ta zmiana zwiększa regresywność zasobu własnego i pozbawia państwa członkowskie środków na krajowe działania proklimatyczne.

W odniesieniu do propozycji nowego zasobu własnego wliczanego na podstawie danych statystycznych w zakresie dochodów przedsiębiorstw rząd również sprzeciwia się jego wprowadzeniu. Ten nowy zasób własny nie stanowiłby świeżych, dodatkowych środków dla budżetu Unii Europejskiej, lecz byłby kolejną sztuczną, statystyczną wpłatą, obok DNB i plastiku, dokonywaną z budżetu krajowego. Dodatkowo udział Polski we wpłatach z tytułu statystycznego zasobu własnego byłby zbliżony do udziału w DNB, a tym samym nie zrównoważyłby nadmiernego obciążenia wynikającego z propozycji ETS. W związku z tym cały koszyk, w skład którego wchodzi ETS, CBAM i statystyczny zasób własny, jest niezbalansowany i nie zasługuje w obecnym kształcie na jego poparcie. Polska będzie natomiast postulowała wprowadzenie nowych zasobów własnych nie wcześniej niż w okresie

kolejnych wieloletnich ram finansowych i sprzeciwia się powiązaniu zmiany decyzji o zasobach własnych z trwającym śródkresowym przeglądem obecnych wieloletnich ram finansowych. Pozwoli to na gruntowną analizę przedstawionych propozycji, ocenę postępów prac nad filarem pierwszym porozumienia OECD i BEFIT oraz ewentualne dodanie kolejnych źródeł, powiązanych ze wspólnym rynkiem i sektorem finansowym. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję, Pani Minister.
Pan senator Szwed będzie proponował nam...

SENATOR
ALEKSANDER SZWED

Dziękuję, Panie Przewodniczący.
Wysoka Komisjo!

Znowu mamy taką sytuację, że to, co pani minister mówiła, jeśli chodzi o stanowisko rządu, odzwierciedla argumenty przedstawione w opinii merytorycznej naszych analityków. Z racji tego, że za chwilę kolejne posiedzenie, może nie będę cytował... Proponuję przyjęcie stanowiska rządu.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

No tak, tu jest sprawa poważniejsza, o której pani wspomniała, to znaczy że nie ma zbalansowanych wpływów i wydatków. Tak? Dobrze.

Pan senator Kleina?

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Ja bym proponował, żebyśmy nad tym stanowiskiem się zastanowili i ewentualnie przyjęli je w dniu jutrzejszym na posiedzeniu. Tu trzeba się zastanowić i przeanalizować racje, które zostały przedstawione przez panią minister, przez pana senatora. Jutro rano mamy posiedzenie. Wydaje mi się, że to byłoby najlepsze rozwiązanie.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

A my z senatorem Szwedem właściwie jesteśmy już zdecydowani...

SENATOR
ALEKSANDER SZWED

Tak. Ja wnoszę o to, żeby jednak głosować.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Zamykam dyskusję... Chyba że pani minister chciałaby pana senatora Kleinę upewnić w tym, że można dzisiaj głosować.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Anna Chałupa: Zachęcam...)

(Wesołość na sali)

Proszę państwa, sprawa jest bardzo poważna. Zaśmialiśmy się, ale sprawa jest bardzo

poważna i wydaje mi się, że rzeczywiście trzeba dać i rządowi, i innym krajom członkowskim Unii Europejskiej czas na wypracowanie stanowiska. W tej chwili ze względu na to, że ten bilans się nie spełnia, będę wspierał projekt stanowiska zaproponowany przez pana senatora Szweda. Takie jest moje osobiste podejście.

Zamykam dyskusję.

Przechodzimy do głosowania.

Kto z państwa jest za przyjęciem propozycji, aby komisja poparła stanowisko rządu?

(Głos z sali: 3 senatorów.)

Potwierdzam, że komisja jednogłośnie poparła stanowisko rządu w tej sprawie.

Dziękuję panu senatorowi Kleinie za szybką decyzję.

W imieniu swoim i pani minister zamykam tę część posiedzenia komisji. To posiedzenie będziemy kontynuować jutro o godzinie 8.15. Tak że zamykam pracę nad tymi 3 punktami. Posiedzenie będzie wznowione jutro o godzinie 8.15. Dziękuję bardzo.

(Przerwa w posiedzeniu w dniu 29 sierpnia o godzinie 16 minut 45)

(Wznowienie posiedzenia w dniu 30 sierpnia o godzinie 8 minut 15)

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dzień dobry państwu.

Ponieważ mamy kworum, możemy rozpocząć.

Witam państwa na drugiej części rozpoczętego wczoraj posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej, posiedzenia legislacyjnego, w czasie którego omówiliśmy 3 punkty z porządku obrad i podjęliśmy stosowne decyzje. Pozostają nam kolejne. Będziemy procedować według wczoraj uzgodnionego porządku obrad.

Witam wszystkich, witam panów, panie senatorki, witam naszych gości. Ministerstwo Finansów reprezentuje dzisiaj – coś to marnie wygląda – pan Krzysztof Budzich, zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego i pan naczelnik Wydziału Stabilności Finansowej.

A co się stało, że nie ma żadnego z ministrów?

(Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego w Ministerstwie Finansów Krzysztof Budzich: Dzień dobry. Niestety pan minister Patkowski ze względu na inne zobowiązania nie mógł dziś przybyć. Posiedzenie i omawianie tego punktu zostało przełożone i sytuacja się skomplikowała.)

Ja rozumiem, tylko mówię o tym w tym sensie, że jesteśmy przyzwyczajeni do tego, że reprezentacja jest co najmniej na poziomie podsekretarza stanu.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska reprezentuje pani Agnieszka Sosnowska, dyrektor Departamentu Ochrony Powietrza i Polityki Miejskiej, wraz z zespołem. Witam panią

dyrektora. Również ubolewam, że nie ma nikogo z erki. Ministerstwo Cyfryzacji reprezentuje pan Łukasz Wojewoda, dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa.

(Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa w Ministerstwie Cyfryzacji Łukasz Wojewoda: Dzień dobry.)

Dzień dobry.

Proszę też przekazać moje ubolewanie panu ministrowi.

Ministerstwo Infrastruktury reprezentuje pani Ewelina Fałowska – proszę skorygować, jeśli źle odczytałem nazwisko – zastępca dyrektora Departamentu Gospodarki Morskiej. Witam serdecznie. I też proszę przekazać panu ministrowi nasze ubolewanie z powodu niskiego poziomu reprezentacji ministerstwa. Mam na myśli poziom formalny, a nie poziom merytoryczny, bo nie wątpię, że państwo są doskonale przygotowani do dzisiejszego posiedzenia.

Witam eksperta Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej, pana prof. Zbigniewa Czachóra, i wszystkich, którzy śledzą nasze posiedzenie.

Przechodzimy do realizacji kolejnych punktów, jak wspomniałem, przed nami punkty czwarty i piąty i kolejne. Nad punktami czwartym i piątym będziemy procedować osobno, a punkty szósty, siódmy i ósmy będziemy rozpatrywać łącznie.

W punkcie czwartym mamy wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie o odpowiedniej sygnaturze w odniesieniu do wzmocnienia norm emisji CO₂ dla nowych pojazdów ciężkich oraz włączenia obowiązków sprawozdawczych, a także uchylającego rozporządzenie o odpowiedniej sygnaturze.

Jest to kontynuacja prac nad punktem z posiedzenia Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej z 13 lipca br.

Instytucją prowadzącą jest Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Proszę panią dyrektor o przedstawienie stanowiska rządu w tej sprawie.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
OCHRONY POWIETRZA
I POLITYKI MIEJSKIEJ
W MINISTERSTWIE
KLIMATU I ŚRODOWISKA
AGNIESZKA SOSNOWSKA

Bardzo dziękuję.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Na posiedzeniu w dniu 13 lipca pani sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Małgorzata Golińska przedstawiała pewne informacje dotyczące stanowiska rządu. W toku dyskusji pojawiło się wiele pytań i wątpliwości odnośnie do konsultacji społecznych prowadzonych na potrzeby przygotowania stanowiska rządu na temat tego dokumentu, ale też w odniesieniu do bieżących informacji, szczegółowych informacji dotyczących tego stanowiska i działań realizowanych czy planowanych do realizacji w ramach prezydencji hiszpańskiej. Pozwolę sobie przypomnieć, że w dniu 25 lipca przekazaliśmy pismo na ręce pana przewodniczącego zawierające wyjaśnienia, ale oczywiście stanowisko rządu i bieżący stan negocjacji postaram się przedstawić.

Zacznę od tego, że Polska, rząd polski, eksperci zarówno ze strony Ministerstwa Klimatu i Środowiska, jak i nasi przedstawiciele w Stałym Przedstawicielstwie w Brukseli w konstruktywny i aktywny sposób uczestniczą w wypracowaniu ostatecznego kształtu rozporządzenia.

Na czym nam zależy w szczególności? W szczególności zależy nam na tym, aby przepisy, które są określone w stanowisku rządu i nie są oczekiwane, nie są spodziewane, w uzasadniony sposób nie wpływają dobrze na gospodarkę polską, na polskie społeczeństwo i są przedmiotem naszej negacji, zostały usunięte. Część przepisów, które się tu znajdują, a dotyczą szczególnie istotnych rzeczy, czyli samej wysokości celów, ambicji, ale także terminów ich

osiągnięcia, to są przepisy, nad którymi pracujemy. Pracujemy nad tym, aby je spróbować przynajmniej złagodzić albo trochę inaczej rozłożyć w czasie ich wprowadzenie. I trzeci obszar przepisów, nad którymi pracujemy, to są te propozycje, które chcemy wzmocnić, uwypuklić i jeszcze szerzej określić w tym rozporządzeniu. Tutaj są przede wszystkim przepisy dotyczące autobusów miejskich, transportu miejskiego. Za chwilę przejdę do szczegółów, jeśli chodzi o to, na czym nam zależy.

Jeśli chodzi o prezydencję to w ramach prezydencji szwedzkiej tych spotkań było kilka. Przez te 3 miesiące Komisja Europejska właściwie zapoznawała członków Rady z zakresem rozporządzenia. Rozporządzenie było mocno skomplikowane, techniczne, ale też wydawało się niespójne, tak jakby wynikało z połączenia dokumentów na różnych etapach przygotowywania. Te prace skończyły się w czerwcu posiedzeniem Rady do spraw Środowiska, na którym podjęto taką pierwszą debatę polityczną. Tak jak zapewne pani minister wspominała, część krajów nie miała i nadal nie ma określonego stanowiska rządu, tego, w jaki sposób zamierza negocjować. I to jest dosyć duża trudność, jeśli chodzi o bieżącą pracę i nasze możliwości już teraz przewidzenia tego, w jaki sposób potoczą się prace. Część krajów ma zdecydowane, radykalne stanowisko: przedstawione cele są możliwe do wykonania. Oczywiście zawsze jest taka grupa krajów ambitnych.

Polska jest w grupie tych krajów, które z pewnym sceptycyzmem wyrażają się co do zapisów rozporządzenia, ale nie co do celu. Oczywiście sam cel, czyli ograniczenie emisji z transportu, emisji zanieczyszczeń do powietrza, w szczególności emisji dwutlenku węgla, absolutnie jest celem, który rząd polski chce realizować, ale już sam sposób, ambicje i terminy, wartości procentowe i dodatkowe zapisy, które obciążają i administracyjnie, i finansowo polskie społeczeństwo, są nieakceptowane i daliśmy temu wyraz w stanowisku rządu.

W lipcu prezydencja hiszpańska – myślę, że to nie znalazło się na poprzednim posiedzeniu – rozpoczęła taką serię spotkań nazywanych nieformalnymi, ale rzeczywiście bilateralnych spotkań z poszczególnymi krajami po to, aby skupić się na tym czy niejako wyciągnąć te elementy, które mogą być przedmiotem wspólnych prac w najbliższych miesiącach. Dodam jeszcze,

że planowane są też spotkania na poziomie szefa gabinetu przewodniczącej Komisji Europejskiej i sekretarza generalnego Komisji, a we wrześniu już rozpoczynają się klasyczne intensywne spotkania, zaplanowane są 3 posiedzenia grupy roboczej Rady w sprawie tego rozporządzenia i tam będziemy przedstawiać stanowisko.

Co do stanowiska to powiedziałam o tej pierwszej najistotniejszej rzeczy, o tym, że jesteśmy za konstruktywnym wypracowaniem tekstu, cele związane z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń są celami rządu, ale nie zgadzamy się na przyjęcie rozporządzenia w takim brzmieniu, w jakim zostało przedłożone przez Komisję Europejską.

Co jest szczególnie istotne? Istotne jest to, że zależy nam na zbudowaniu systemu zachęt i możliwości technicznych, organizacyjnych, formalnych i prawnych do wprowadzenia niskoemisyjnego czy zeroemisyjnego transportu ciężkiego, ale zależy nam na zachowaniu różnorodności czy swobody wyboru technologii. Nie jest możliwe oparcie wszystkiego tylko i wyłącznie na pojazdach elektrycznych. Chcemy zachować swobodę, możliwość wyboru technologii, w tym technologii wodorowych czy też konwencjonalnych opartych o nowe, alternatywne innowacyjne paliwa. Zależy nam też na tym, żeby dostosować możliwości realizacji tego rozporządzenia. Przypomnę, że rozporządzenie jest adresowane do producentów samochodów, jest bezpośrednio stosowane, nie wymaga na poziomie unijnym, europejskim dodatkowych przepisów wdrażających, ale dotyczy w szczególności przewoźników, dotyczy samorządów, branży, 800 tysięcy osób, które pracują w sektorze transportu, i de facto na tym odcinku do 2040 r. zakłada niemalże wymianę taboru, 300 tysięcy pojazdów ciężarowych. Mając na uwadze to, jak potężnym obszarem gospodarki jest transport w Polsce, jakim znaczącym przewoźnikiem unijnym i międzynarodowym jesteśmy, zależy nam na tym, żeby tej konkurencyjności nie utracić, żeby zachować możliwość różnorodności technologicznej i aby te przepisy były dostosowane do możliwości związanych z rozbudową infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów. Państwo doskonale wiedzą, że to nie są ładowarki do gniazdka, wymagają one odpowiedniej mocy, 1 MW, wymagają odpowiednio wysokiego napięcia i przestrzeni, żeby te ciężarówki ładować. Chodzi o to, żeby nie utracić konkurencyjności transportowej,

jeśli chodzi o przewożenie towarów, w szczególności do Azji, Europy Wschodniej, nawet do Turcji czy na Bałkany. Zależy nam na tym, aby te przepisy były zrównoważone, i nad tym pracujemy. Bardzo dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Bardzo dziękuję, Pani Dyrektor.

Sprawozdaje w naszym imieniu pani senator Jazłowiecka. Proszę o przedstawienie naszej opinii, także tego dokumentu, który mielibyśmy przyjąć jako projekt opinii.

Proszę, Pani Senator.

**SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

I pani dyrektor dziękuję za bardzo rzetelne przedstawienie sytuacji, jaka ma miejsce na chwilę obecną.

Pani Dyrektor, zwróciła pani uwagę na wiele aspektów, które powodują, że państwo nie akceptujecie propozycji, która wyszła z Komisji Europejskiej, m.in. aspekt związany z rozbudową infrastruktury, która pozwoliłaby na ładowanie np. samochodów elektrycznych. Jest to trochę niepokojące, bo jednak 8 lat było na to, by tę infrastrukturę przygotować. O transformacji energetycznej mówimy od lat, o ochronie klimatu mówimy od lat. To jednak nie miało miejsca, wciąż nam brakuje miejsc, gdzie można by ładować samochody. To jest problem dotyczący nie tylko transportu publicznego, ale również naszego transportu prywatnego, osobistego. Zwróciła pani też uwagę na finansowe konsekwencje dla społeczeństwa zmian, które nas czekają. Przyznam się, że tu też nie bardzo rozumiem stanowisko rządu, który nie dba o to, byśmy otrzymali środki właśnie na tę transformację, żeby ta transformacja w naszym kraju przebiegała w sposób łagodniejszy niż przebiega, żeby zmniejszyć dzisiejszą inflację, spowodować, że obywatele będą bardziej zainteresowani tym, by w tej transformacji uczestniczyć.

Ponieważ mamy sytuację, jaką mamy, po 8 latach rządów Prawa i Sprawiedliwości, tak

naprawdę pozostaje nam tylko zaakceptować państwa stanowisko i liczyć na to, że wszyscy członkowie Unii Europejskiej, wszystkie państwa członkowskie będą podejmowały bardzo odpowiedzialne i bardzo mądre decyzje w sprawie tej transformacji, która pozwoli również Polsce w sposób w miarę łagodny przez tę transformację przejść. Mam nadzieję, że te decyzje, które zapadną, spowodują również to, że rząd znacznie bardziej interesować się tym, by otrzymać środki na transformację z Unii Europejskiej, bo są tam środki naszych obywateli, podatki naszych obywateli i to są środki, które już dawno powinniśmy wykorzystywać. Mam też nadzieję, że zapóźnienia w budowie infrastruktury zostaną nadrobione, zostanie zdynamizowany rozwój tej sieci i faktycznie będziemy mogli doprowadzić do takiej sytuacji, że jesienią, zimą nie będziemy słyszeli alarmistycznych informacji o tym, żeby nie wychodzić na zewnątrz, bo jest smog. Ja rekomenduję komisji przyjęcie aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Bardzo dziękuję.

Propozycja jest jasna.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji?

Nie widzę, nie słyszę zgłoszeń.

Przechodzimy do głosowania.

Kto z państwa jest za przyjęciem stanowiska komisji sformułowanego przez panią senator Jazłowiecką? (3)

Jednogłośnie – nikt się nie wstrzymał, nie było też głosów sprzeciwu – projekt stanowiska, projekt opinii Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej został przyjęty przez komisję.

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do punktu piątego. Jest to wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę o odpowiedniej sygnaturze w odniesieniu do zakresu ochrony depozytów, wykorzystywania środków z systemów gwarancji depozytów, współpracy transgranicznej i przejrzystości.

Ministerstwo Finansów ma głos. Bardzo proszę.

**ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU ROZWOJU
RYNKU FINANSOWEGO
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
KRZYSZTOF BUDZICH**

Dziękuję bardzo.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Przedłożony projekt stanowiska rządu odnosi się do projektu aktu prawnego wprowadzającego zmiany w dyrektywie z 2014 r. dotyczącej systemu gwarancji depozytów. Wniosek został opublikowany przez Komisję Europejską 18 kwietnia br. w ramach szerszego pakietu reform dotyczących zarządzania kryzysowego i gwarantowania depozytów.

Rząd kierunkowo pozytywnie ocenia całość zmian proponowanych w tym pakiecie, a więc także zmian dotyczących dyrektywy o gwarantowaniu depozytów. Dostrzegamy, że mają one istotne znaczenie dla funkcjonowania sektora bankowego w Polsce oraz wzmocnienia ochrony klientów instytucji kredytowych. Wiele dostosowań odnoszących się do usprawnienia kwestii techniczno-operacyjnych związanych z funkcjonowaniem systemów gwarancji depozytów, ich finansowaniem oraz dokonywaniem wypłat deponentom w naszej ocenie jest akceptowalnych lub neutralnych z punktu widzenia Polski. Niektóre są zbieżne z aktualną praktyką i legislacją polską, a zawierają jedynie jakieś zmiany dostosowawcze. Co równie ważne, nie zidentyfikowano we wniosku zmian budzących zastrzeżenia merytoryczne o charakterze fundamentalnym, a nieliczne budzące wątpliwości kwestie wskazane w stanowisku rządu będą wymagały dalszych dyskusji i wyjaśnień w toku prac technicznych Unii Europejskiej.

Jednocześnie we wniosku dostrzegamy propozycje zasługujące na szczególne poparcie. Dotyczy to m.in. rozszerzenia ochrony gwarancyjnej na depozyty władz publicznych, a więc zwłaszcza jednostek samorządu terytorialnego, co pozwoli na zapewnienie takiej ochrony również ich jednostkom organizacyjnym, np. szkołom, szpitalom, które samodzielnie potrafią posiadać depozyty, a na podstawie dyrektywy obecnie obowiązującej były wyłączone z ochrony gwarancyjnej. Ponadto w przepisach pojawia się wskazanie wprost, że ochronie gwarancyjnej

będą podlegały także środki klientów firm inwestycyjnych, instytucji płatniczych oraz instytucji pieniądza elektronicznego, którzy nie są bezpośrednimi klientami banków. Z zadowoleniem przyjmujemy także utrzymanie w dyrektywie możliwości wykorzystania środków systemu gwarantowania depozytów do finansowego wspierania działań restrukturyzacyjnych instytucji kredytowych oraz doprecyzowanie tych przepisów w samej propozycji zmiany dyrektywy. Ponadto pozytywnie postrzegamy zapewnienie w przepisach większej elastyczności dla systemów gwarantowania depozytów w wyborze źródeł finansowania, gdyż są to źródła inne niż standardowe składki od podmiotów, czyli od banków.

Projektowane we wniosku przepisy na poziomie szczegółowym wymagają oczywiście dopracowania, czemu służą rozpoczęte już prace grup roboczych Rady, a w toku których najważniejsze kwestie będą przez nas uważnie monitorowane pod kątem dalszego rozwoju proponowanych przepisów. Niemniej ogólny kierunek zmian dla kluczowych spraw jest w naszej ocenie zadowalający.

Przedstawiając powyższe stanowisko, zwracam się do Wysokiej Komisji z prośbą o przyjęcie stanowiska rządu.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję.

W tej sprawie również pani senator Jazłowiecka przedstawi projekt opinii komisji.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Zanim przedstawię projekt opinii, chciałabym zapytać pana, czy monitorowane są nieprawidłowości związane z depozytami i w jakiej skali dotyczą one Polski.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Panie Dyrektorze?

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU ROZWOJU
RYNKU FINANSOWEGO
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
KRZYSZTOF BUDZICH

Tak. Każde z państw członkowskich miało obowiązek prowadzić system gwarantowania depozytów. W Polsce jest obowiązkowy fundusz gwarancyjny, który prowadzi systemy wycieczania. Te systemy są co roku przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny testowane. Wszelkie reklamacje czy informacje od klientów są zgłaszane. Jednak my ze strony ministerstwa ani ze strony Bankowego Funduszu Gwarancyjnego nie mamy informacji o tym, żeby były tutaj jakiegokolwiek nieprawidłowości. Także z raportów czy sprawozdań BFG, które są ogólnodostępne, a także przekazywane do ministra finansów, a Ministerstwo Finansów opiniuje te sprawozdania... Tam jest bardzo szczegółowo opisywany system gwarantowania depozytów. Przy czym należy podkreślić, że test systemu gwarantowania depozytów następuje jedynie w sytuacji upadłości banku. My z taką upadłością mieliśmy do czynienia ostatnio w 2015 r., kiedy upadł duży bank spółdzielczy, SK Bank z Wołomina. Wtedy bodajże 2 miliardy depozytów gwarantowanych zostały wypłacone w ciągu 7 dni. To też pokazuje, jaka to jest skala, pokazuje, jak system zadziałał i jak sprawnie zadziałał.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Proszę, Pani Senator.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Dziękuję bardzo.

Ja rekomenduję komisji przyjęcie aktu prawnego ze stanowiskiem rządu.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Czy w dyskusji są jakieś głosy?

Nie widzę chętnych, w związku z tym zamykam dyskusję.

Przechodzimy do głosowania.

Pani senator proponuje przyjęcie aktu prawnego z uwagami rządu. Poddaję to pod głosowanie.

Kto z państwa jest za przyjęciem takiego stanowiska komisji? (3)

Również jednogłośnie za.

Dziękuję bardzo.

Potwierdzam, że Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej w sprawie proceduralnego aktu prawnego zdecydowała o pozytywnym zaopiniowaniu tego aktu prawnego wraz z uwagami rządu.

Przechodzimy, proszę państwa, do punktu szóstego, który będziemy rozpatrywać łącznie z punktem siódmym i z punktem ósmym. No, musimy je odczytać.

Punkt szósty to komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wyeliminowania niedoboru talentów w dziedzinie cyberbezpieczeństwa w celu zwiększenia konkurencyjności, wzrostu gospodarczego i odporności Unii Europejskiej. W punkcie siódmym mamy wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniający rozporządzenie o odpowiedniej sygnaturze w odniesieniu do usług zarządzanych w zakresie bezpieczeństwa, a w punkcie ósmym mamy wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego środki mające na celu zwiększenie solidarności i zdolności w Unii Europejskiej w zakresie wykrywania zagrożeń cyberbezpieczeństwa, chyba dla cyberbezpieczeństwa, i incydentów w cyberbezpieczeństwie oraz przygotowywania się i reagowania na takie zagrożenia i incydenty.

W tych 3 sprawach instytucją prowadzącą jest Ministerstwo Cyfryzacji.

Proszę, Panie Dyrektorze, o przedstawienie stanowiska rządu w tej sprawie.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
ŁUKASZ WOJEWODA

Dziękuję bardzo.

Szanowna Komisjo! Szanowni Państwo!

Może pokrótce przybliżę każdy z elementów, o których dzisiaj dyskutujemy.

(Przewodniczący Bogdan Klich: Pokrótce. Bardzo proszę.)

Dobrze, postaram się to streścić, jak najbardziej potrafię.

W odniesieniu do pierwszego wspomnianego tu punktu stanowiska rządu jeszcze nie ma, uzgadniamy to stanowisko. Zgodnie z obecnie przyjętym harmonogramem czas na wypracowanie tego stanowiska mamy do 7 września, jeśli dobrze pamiętam. W sprawie akademii, którą proponuje Unia Europejska, rozpoczęły się również konsultacje społeczne, te konsultacje trwają do 1 września i również taki termin wskazaliśmy w wewnętrznych uzgodnieniach międzyresortowych na uzgodnienie stanowiska rządu, bo projekt takiego stanowiska oczywiście jest już w przygotowaniu.

Teraz cel samego przedsięwzięcia. Doskonale wiemy, że cyberbezpieczeństwo nabrało dużego znaczenia w przestrzeni publicznej na szczeblu oddziaływania na obywatela, ale również na podmioty publiczne i podmioty prywatne. W związku z tym Unia Europejska, zauważając brak specjalistów w zakresie cyberbezpieczeństwa, zaproponowała powstanie akademii. Niemniej jednak formuła, w jakiej ta akademia ma powstać, choć sama idea jest zasadna i uważamy, że to jest dobry kierunek, aby tę lukę wśród specjalistów wypełnić, budzi potrzebę wyjaśnienia niektórych przyjętych rozwiązań. Przykładem jest rozwiązanie w zakresie finansowania. Zaproponowane rozwiązanie to jest finansowanie z programu „Cyfrowa Europa”. Jak wiemy, jest to finansowanie 50:50. Wydaje nam się, że zasadna jest zmiana tego sposobu finansowania ze względu na to, że może to stanowić przeszkodę w sprawnym i aktywnym przyjęciu rozwiązań w tej inicjatywie. Oczywiście deklarujemy aktywny udział w całym procesie mającym na celu uruchomienie akademii. Taki jest stan, jeśli chodzi o pierwszy punkt, o którym pan przewodniczący wspominał.

Kolejny punkt to rozszerzenie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego odnośnie do ram certyfikacji. Tutaj nasze stanowisko jest takie, że z tym rozszerzeniem należałoby zaczekać do przeglądu aktu o cyberbezpieczeństwie, bo z niego te ramy certyfikacji wynikają. Unia Europejska rozpoczęła niejako 2 aktywności, które mają na celu wypracowanie ram certyfikacji. Jedna aktywność dotyczy ram certyfikacji tzw. *european union common criteria*, które mają

określić, co chcemy osiągać na rynku cyberbezpieczeństwa. Nad tym programem trwają prace od 2019 r. Jeszcze nie widzimy na tyle dużego zaawansowania tych prac, żeby one mogły zakończyć się w tym roku. Drugi program, bardziej zaawansowany, został przedstawiony w grudniu 2020 r. Dotyczył on certyfikacji w zakresie usług chmurowych. On też podlega wielu modyfikacjom, też nie udało się zakończyć tego programu certyfikacji.

Biorąc to wszystko pod uwagę oraz to, że w 2024 r. ma zostać dokonany przegląd aktu o cyberbezpieczeństwie, a pozostałe 2 programy certyfikacji nie znalazły swojego finału, wydaje nam się, że rozpoczynanie zmiany pod kątem kolejnego programu certyfikacji jest nadmierowe. Nie zostały jeszcze ukończone poprzednie, a w zanadru mamy to, że w 2024 r. będzie dokonywany przegląd tego aktu o cyberbezpieczeństwie. W związku z tym w ocenie rządu nie powinniśmy popierać zmian w proponowanym kształcie.

I co do ostatniego wspomnianego punktu też postaram się jak najbardziej skondensować materiał, który chciałem przedstawić, zgodnie z prośbą postaram się to zrobić jak najkrócej. Celem zaproponowanego rozporządzenia jest zwiększenie solidarności i zdolności Unii w zakresie wykrywania zagrożeń dla cyberbezpieczeństwa i incydentów. Niejako podsumowując ten cały akt, można powiedzieć, że przede wszystkim chodzi o stworzenie takiej platformy, centrum bezpieczeństwa, *Security Operations Center*.

Teraz tak. Chcemy wypracować czy stworzyć nową strukturę, kiedy mamy już CSIRT-y funkcjonujące na poziomie krajowym, kiedy mamy już grupę współpracy, mamy narodowe punkty kontaktowe, zaraz wraz z dyrektywą NIS 2 idzie grupa CyCLONe, która ma reagować na sytuacje kryzysowe jako spójnik pomiędzy poziomem technicznym a poziomem strategiczno-politycznym. O ile bardzo popieramy każdą inicjatywę, która ma ten system zamknąć, uszczelnić, wprowadzić nowe możliwości reagowania, o tyle mamy wątpliwość, czy wprowadzenie kolejnej instytucji w całym tym systemie, kiedy jeszcze nie zdążyliśmy wdrożyć wszystkich innych, chociażby CyCLONe, który wynika z dyrektywy NIS 2, w obecnym kształcie jest właściwe. Oczywiście będziemy starali się wszystkie te wątpliwości – to nie są tylko nasze wątpliwości, ale

również innych krajów Unii Europejskiej – wyjaśniać. Nie jesteśmy pewni, czy przyjęcie kolejnej regulacji, która chyba w większości duplikuje już funkcjonujące rozwiązania prawne, jest właściwe. Też naszym celem jest niejako pilnowanie tego, aby nie doprowadzić do pewnej fragmentacji ram cyberbezpieczeństwa na poziomie Unii Europejskiej. Pamiętajmy o tym, że chociażby dyrektywa NIS 2, którą już jest przyjęta, miała służyć harmonizacji tego procesu. Tu mówimy o kolejnym akcie i kolejnych działaniach w sytuacji, gdy jeszcze poprzednich elementów nie udało się na poziomie europejskim wdrożyć i zakończyć.

Tak jak powiedziałem, mając na uwadze wszystkie powyższe zagadnienia, będziemy dążyć do tego, aby uzyskać wszelkie niezbędne wyjaśnienia co do kształtu i proponowanych zadań w taki sposób, aby przede wszystkim zapewnić komplementarność systemu, tak aby dodatkowe regulacje nie prowadziły do jego degradacji. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dziękuję, Panie Dyrektorze, i za precyzję, i za zwięzłość.

No, mamy pewien kłopot, dlatego że – jak pan powiedział – w odniesieniu do 2 pierwszych punktów nie ma jeszcze stanowiska rządu.

**DYREKTOR DEPARTAMENTU
CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
ŁUKASZ WOJEWODA**

Przygotowujemy stanowisko rządu w odniesieniu do pierwszego punktu. Jeśli dobrze pamiętam, to w odniesieniu do drugiego i trzeciego punktu, czyli tutaj siódmego i ósmego, stanowisko już zostało przeprocesowane.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Pan mówił o tym, że jest w przygotowaniu.
(Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa w Ministerstwie Cyfryzacji Łukasz

Wojewoda: Tylko w odniesieniu do punktu szóstego.)

Tylko w sprawie punktu szóstego, okej.

(Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa w Ministerstwie Cyfryzacji Łukasz Wojewoda: Czyli w sprawie akademii. Jeśli wyraziłem się nieprecyzyjnie, to przepraszam.)

W takim razie mamy mniejszy problem, mamy połowę problemu, bo jeżeli chodzi o punkt szósty, to jeszcze nie mamy stanowiska rządu.

(Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa w Ministerstwie Cyfryzacji Łukasz Wojewoda: Nie mamy, jeszcze nie upłynął termin, do którego zostaliśmy zobligowani, jeśli dobrze pamiętam, jest to 7 września...)

Nie krytykuję tego, po prostu stwierdzam fakt, że prace nad tym stanowiskiem rządu trwają.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dziękuję za tę uwagę, że to nie jest legislacyjny punkt. To mnie przynajmniej uspokaja.

A panią senator Jazłowiecką proszę w takim razie o przedstawienie stanowiska naszej komisji.

Pan zarysował bardzo precyzyjnie...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, konsultacje.

(Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa w Ministerstwie Cyfryzacji Łukasz Wojewoda: Panie Przewodniczący, jeśli coś jeszcze wymaga wyjaśnienia, oczywiście służę.)

Nie, to jest właściwie tylko problem natury formalnej, ale ten problem natury formalnej jest złagodzony tym, że to nie jest punkt legislacyjny.

Pani senator Jazłowiecka. Bardzo proszę.

SENATOR

DANUTA JAZŁOWIECKA

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący, proszę pozwolić mi zadać kilka pytań odnośnie do tych 3 aktów prawnych, bo uważam, że to jest bardzo istotne dla społeczeństwa, tym bardziej że wygląda na to, że nasz rząd jest hamulcowym w dziedzinie znajdowania rozwiązań na cyberodporność, rozwiązań, na które czeka niemalże cały świat. Ja wielokrotnie spotykam się z różnymi opiniami, czy to są Stany Zjednoczone, czy Chiny, czy jakiś inny kraj, i tak naprawdę wszyscy czekają na rozwiązania, jakie przyniesie Unia

Europejska z uwagi na to, że jest to zbiór wielu krajów o różnych kulturach, o różnych doświadczeniach, o różnej gospodarce i z pewnością to będzie brane pod uwagę w czasie przyjmowania tych aktów prawnych.

Moje pierwszym pytaniem dotyczy Akademii Umiejętności w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa. Kto będzie mógł skorzystać ze szkoleń, z uczestniczenia w pracach tej akademii?

W odniesieniu do certyfikacji cyberbezpieczeństwa chciałabym zapytać, jaki jest powód, że państwo opóźniacie przyjęcie tego aktu prawnego. Tym bardziej że firmy, które muszą dzisiaj przechodzić certyfikację, mogą ją przechodzić w kilku państwach członkowskich. To są spore koszty dla tych firm i to są spore obciążenia administracyjne. Wydaje mi się, że powinniśmy być bardzo zainteresowani tym, żeby jednak rozwiązania ujednolicające certyfikację były jak najprędzej wprowadzone. Chciałabym, żeby pan wytłumaczył, na czym polega podział certyfikatów. Ten podział jest trzystopniowy, jest stopień wysoki, istotny i podstawowy. Jakie są różnice pomiędzy nimi?

I ostatnie moje pytanie dotyczy trzeciego aktu, w sprawie cyberodporności. Ile takich incydentów państwo monitorowali i jak obecnie wyglądają reakcje na te incydenty? Czy one są skuteczne, czy są mało skuteczne? Gdzie widzi pan słabości reakcji na ataki cybernetyczne? Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Panie Dyrektorze, bardzo proszę.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
ŁUKASZ WOJEWODA

Oczywiście.

Odniosę się najpierw do akademii. Chcielibyśmy, też z racji tego, że jesteśmy jeszcze na wczesnym etapie tego projektu, doprowadzić do takiej sytuacji, że osobami, które będą mogły uczestniczyć w całym przedsięwzięciu, będą wszyscy, którzy będą potrzebowali specjalistów w zakresie cyberbezpieczeństwa. Nie mówimy

tylko o tym, żeby wprowadzić ramy, które będą ukierunkowane tylko i wyłącznie na zamkniętą grupę osób, bo nie taki jest cel samej akademii. Chodzi przede wszystkim o to, żeby albo wykwalifikować, albo przekwalifikować, albo przyciągnąć do wykonywania zadań z zakresu cyberbezpieczeństwa wszystkich, którzy będą mieli potencjał, będą chętni, będą mieli zdolności. To jest odpowiedź na to, że tych specjalistów w tej chwili brakuje.

Nie do końca rozumiem pytanie, do kogo to ma być skierowane. Do każdego, kto będzie chciał się scertyfikować pod takim kątem, że chciałby też udowodnić swoje zdolności, a te zdolności będą potwierdzane np. w akademii. Pamiętam taką dyskusję sprzed kilku lat z dyrektorem operacyjnym ENISA, kiedy rozmawialiśmy o tym, jak moglibyśmy poprawić sytuację, chodziło o brak specjalistów. I to był jeden z pomysłów, dzięki któremu można by było stworzyć taki pełny system nie tylko na poziomie Unii jako instytucji, ale również na poziomie Unii rozumianej jako wszystkie kraje członkowskie, chodziło o to, żebyśmy mogli kształcić specjalistów w oparciu o jedne normy, o jedne wymagania, o jedne metodyki, tak aby też późniejszy przepływ specjalistów był ułatwiony, aby ludziom, którzy uzyskają odpowiednie kwalifikacje w Polsce np. w oparciu o to, co zostanie przygotowane w ramach tego przedsięwzięcia, tej akademii, umożliwić to, że będą równie łatwo mogli zdobyć pracę także w innych krajach.

W tej chwili przoduje takie podejście, że ceni się certyfikaty, które gdzieś pozyskujemy my jako specjaliści. Nie ukrywam, że wiodącą rolę ma tutaj certyfikacja komercyjna pochodząca z instytucji, które są w Stanach Zjednoczonych. Chcielibyśmy, żeby coś takiego powstało na poziomie Unii Europejskiej. Uważam, że to jest bardzo dobra inicjatywa, prowadząca również do tego, żeby umożliwić przepływ specjalistów wewnątrz samej Unii, żebyśmy też mieli takie zrównoważone podejście, że osoba wykształcona w Polsce w oparciu o te same normy jest świetnym pracownikiem dla przedsiębiorstw, instytucji również w innych krajach Unii Europejskiej.

Przy tej okazji, jak mi się wydaje, warto też wspomnieć o tym, że to nie jest taki jedyny dodatkowy element, który się pojawił, ponieważ na poziomie Unii Europejskiej istnieje już instytucja pod nazwą Europejskie Centrum

Kompetencji Przemysłowych, Technologicznych i Badawczych w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa z siedzibą w Bukareszcie. Jest to nowa struktura. W ramach tej struktury europejskiej funkcjonują również tzw. krajowe ośrodki koordynacji. My jako Polska również uruchomiliśmy taki krajowy ośrodek, jest on zlokalizowany w moim departamencie w Ministerstwie Cyfryzacji. Ten ośrodek kompetencji, również składając tę całą strukturę czy – nazwałbym to – całą społeczność cyberbezpieczeństwa razem z innymi ośrodkami narodowymi i tym europejskim centrum kompetencji, jest dobrym elementem do tego, żeby tę strukturę utrzymywać i taką akademię wypracować.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Ja jeszcze mam do pana pytanie w związku z tym, o czym rozmawiamy. Otóż problem pozyskiwania fachowców, którzy dysponowaliby odpowiednimi certyfikatami, jest problemem nie tylko na poziomie europejskim, unijnym, ale również w poszczególnych krajach, np. także w Polsce. Pan mówi o tym, że w Bukareszcie jest Center of Excellence, bo rozumiem, że o tym mówimy, tak, Centrum Doskonałości. To po co tworzyć dodatkową akademię umiejętności na poziomie europejskim, skoro istnieje już instytucja, której celem jest, jak rozumiem, to samo albo prawie to samo?

**DYREKTOR DEPARTAMENTU
CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
ŁUKASZ WOJEWODA**

I to jest właśnie jedna z naszych wątpliwości. To, co pan przewodniczący słusznie zauważył, to jest jedna z naszych wątpliwości. Mianowicie czy dodatkowa struktura, czy utworzenie takiej akademii jest potrzebne? Sama idea utworzenia akademii jako społeczności, ram do pozyskiwania specjalistów jest świetną inicjatywą, ale to, co pan przewodniczący raczył wskazać, jest właśnie jednym z elementów, co do których w stanowisku rządu chcemy wyrazić nasze wątpliwości. Czy jest nam potrzebna kolejna struktura, skoro mamy

już ENISA, czyli Agencję Unii Europejskiej do spraw Cyberbezpieczeństwa, mamy Europejskie Centrum Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa? Czy te 2 instytucje nie są wystarczające? Z racji tego, że projekt jest jeszcze na wstępnym etapie i możemy tu jeszcze sporo zadziałać, tak aby spełnić warunki komplementarności i optymalności systemu, te wszystkie nasze wątpliwości w tym stanowisku zostaną przekazane.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Są jeszcze inne możliwości, które się stosuje, mianowicie wyposażanie instytucji europejskich, takich jak np. Kolegium Europejskie, w możliwość certyfikowania poprzez uruchamianie, że tak powiem, kursu doskonalenia zawodowego dla informatyków, którzy w tym zakresie chcieliby pozyskać odpowiednie świadectwo, albo też zlecenie istniejącym instytucjom narodowym, oczywiście uznanym, sprawdzonym itd., prowadzenia takich kursów doskonalenia zawodowego, które zakończyłyby się odpowiednim certyfikatem. Po co tworzyć nową instytucję?

DYREKTOR DEPARTAMENTU
CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
ŁUKASZ WOJEWODA

Tak jak pan przewodniczący powiedział, też mam wątpliwość, czy nowa instytucja jest tu potrzebna. Moglibyśmy podzielić całą inicjatywę na 2 elementy: utworzenie struktur do tego, aby realizowały zadania pod nazwą „akademia”, i utworzenie całej społeczności, programów, ram, tego, w jaki sposób możemy kształcić specjalistów, ich certyfikować, ich promować, zachęcać ludzi do tego, żeby byli cyberspecjalistami. To, że ci ludzie są potrzebni i te ramy do kształcenia są potrzebne, jest bezsporne i chodzi o to, żebyśmy mieli to zharmonizowane na poziomie Unii Europejskiej. Ale – tak jak też pan przewodniczący zauważył – jest pytanie, czy jest potrzebna nowa instytucja w tym zakresie. Tu mamy wątpliwości.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Pani senator Jazłowiecka. Bardzo proszę.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Nie dostałam jeszcze odpowiedzi na pozostałe pytania...

DYREKTOR DEPARTAMENTU
CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
ŁUKASZ WOJEWODA

Tak, chciałem się upewnić, że to pierwsze pytanie jest zamknięte. Tak? Dobrze.

Odnosząc się do drugiego pytania, drugiego aktu, o którym dzisiaj dyskutujemy, powiem tak. Jeśli dobrze zapamiętałem pytanie, to przede wszystkim było tu wskazanie, że jesteśmy hamulcowym. Ja osobiście tego tak nie odbieram. Mam nadzieję, że to jest również odwzorowane w tym, jakie stanowisko rządu jest prezentowane. Dlaczego? Wydaje mi się, że to, że merytorycznie dyskutujemy na temat zasadności wprowadzenia kolejnego wymagania czy kolejnej ramy certyfikacji, kiedy poprzednie nie zostały jeszcze zakończone, jest zasadne. Pamiętajmy o tym, że niejako zasób osób zawsze jest ograniczony. Tak więc skoro zostały już zlecone 2 programy certyfikacji i nie zostały one ukończone, wprowadzanie kolejnego... No, powstaje pytanie: co będzie z tymi poprzednimi? Wydaje się, że mimo wszystko zasadne byłoby zastanowienie się, czy nie warto na tym etapie dokończyć poprzednio rozpoczętych aktywności.

W moim poprzednim wystąpieniu chciałem w miarę treściwie przedstawić samą wątpliwość, jeśli chodzi o to, że ma powstać nowy program. A wchodząc już głębiej, powiem, że podczas analizy propozycji dodatkowego programu certyfikacji też powstaje wiele pytań, np. o to, co my tak naprawdę chcemy scertyfikować, jak ten program ma wyglądać. Tutaj było wspomniane, że podmioty są zobligowane do certyfikacji. Pamiętajmy o tym, że w oparciu o certyfikację, która płynie z Cybersecurity Act, to jest program dobrowolny, tak że nie ma czegoś takiego,

że podmiot, który chce przystąpić do tej certyfikacji, będzie miał taki *trigger*, wyzwalacz, który będzie go do tego zmuszał. Zgodnie z przyjętym podejściem miał to być program dobrowolny, niejako zachęcający firmy, zakładający, że gdy się one scertyfikują, to pokażemy, że mają lepszą jakość swojego produktu, usługi, oprogramowania. Jednocześnie zaznaczam – bo padło tu sformułowanie, że mają one obowiązek certyfikacji – że nie przypominam sobie, aby było to unormowane. Ale w dyrektywie NIS 2 nadawane są pewne ramy, jest wskazanie, że być może ta certyfikacja byłaby ważna. Teraz znów, mamy przed sobą implementację dyrektywy NIS 2. Październik 2024 r. to jest ten moment, kiedy będziemy musieli to zakończyć. Nie mamy programów już wcześniej opisanych. I teraz w jaki sposób, też merytorycznie wyjaśniając, gdybyśmy chcieli, żeby jakaś certyfikacja była obligacyjna, a nie zostały jeszcze wypracowane poprzednie programy, popierać zrobienie nowego? To nie chodzi o to, że chcemy coś zahamować. To, że certyfikacja jest potrzebna, żeby mieć wspólny poziom oglądu, kto i jakie usługi dostarcza, na jakim poziomie, to jest bezsprzeczna wartość dodana, ale mamy wątpliwość, czy wprowadzenie kolejnego elementu ma charakter przyspieszający, pobudzający, czy wręcz przeciwnie.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Ja mam tu dodatkowe pytanie. W jaki sposób wobec tego Komisja argumentuje tworzenie nowego aktu, nie zakończywszy wdrażania poprzednich?

DYREKTOR DEPARTAMENTU
CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
ŁUKASZ WOJEWODA

To jest dobre pytanie. Wydaje nam się, że tak naprawdę nie ma dobrego argumentu, jest to bardziej na zasadzie, że jest pomysł, że pojawiają się kolejne elementy w systemie cyberbezpieczeństwa czy w tych usługach, które są świadczone w ramach różnych procesów związanych z cyberbezpieczeństwem. Tutaj, tak jak ten akt wskazuje, chcielibyśmy się certyfikować

w kolejnym zakresie. Faktycznie takie elementy występują, kiedy mówimy wśród specjalistów, tak już trochę kolokwializując, testy bezpieczeństwa czy testy penetracyjne, jak te systemy są odporne... Faktycznie takie procesy są. Ich scertyfikowanie, czyli określenie, nadanie im norm, pokazanie, jak to powinno się robić, można było wprowadzić na poziomie europejskim, oczywiście. Znów wchodzi tutaj w grę pewna harmonizacja. A jakby odrywając się od tego, że może warto by było poczekać na inne programy... To nie jest tak, że chcielibyśmy w ogóle zrezygnować czy zatrzymać ten proces, bardziej chodzi o to, żebyśmy spojrzeli na to, co poszło nie tak w tych poprzednich 2 procesach, a świetną okazją do tego jest chociażby przegląd aktu o cyberbezpieczeństwie, który ma nastąpić w przyszłym roku. To jest takie holistyczne podejście. Może trzeba zarzucić tamte programy? Takie głosy też z rynku przychodzą. Może one są niepotrzebne? Skoro tak trudno było te ramy certyfikacji wypracować przez taki okres na poziomie Unii, struktur unijnych, to być może one są bardzo trudne do wypracowania.

Należy też pamiętać o tym, że zawsze mamy z tyłu głowy pewną aktywność podmiotów, które tą certyfikacją są zainteresowane. Oczywiście są inne schematy w zakresie metodyk prowadzenia różnych rzeczy, które można było tutaj wziąć pod uwagę, ale podmioty, które już się do tego przyzwyczyły, mam na myśli chociażby dostawców, tzw. vendorów, też mają swoją wizję tego, jak ta certyfikacja powinna wyglądać. Jak mogliśmy sobie poczytać w przestrzeni medialnej odnośnie do certyfikacji czy programów certyfikacji w zakresie usług chmurowych, to było tu sporo wątpliwości, też z rynku, czy takie podejście nie spowoduje np. tego, że będziemy mieli nawet trudniejszy dostęp do niektórych usług.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

No tak, Panie Dyrektorze, ale to rozporządzenie nie jest nowym rozporządzeniem, ono zmienia rozporządzenie z 2019 r., czyli jest czas, żeby rzeczywiście to rozporządzenie zmienić, tak uważam. Dobrze, dziękuję.

I poproszę jeszcze o tę informację, czym różni się te certyfikaty, chodzi mi o podział, i również odpowiedź na ostatnie pytanie.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
ŁUKASZ WOJEWODA

Oczywiście poziomy certyfikatów są uzależnione od tego – ja bym to tak najprościej, jak potrafię, wyjaśnił – jak bezpieczny mamy mieć produkt i jaki on ma mieć wpływ na... jakby to powiedzieć... Chodzi o to, czy produkt będzie poprawnie funkcjonował, w jaki sposób może to wpływać na to, co on przynosi ze sobą. Ale pamiętajmy o tym, że to jest tylko zarys poziomów, na których jesteśmy, jednak bez tych programów, o których wcześniej mówiliśmy, bez wiedzy o tym, jak one będą się do tego odnosiły, czy taki zakres jest potrzebny do poziomu najniższego, a taki zakres jest potrzebny do poziomu najwyższego, trudne do określenia jest to, co w tych szczegółach będzie tam zawarte.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

A czy pan mógłby podać przykład takiego produktu, który będzie miał certyfikat wysoki, a podstawowe... No, wiadomo, że ta degradacja wynika z tego, że jedne będą musiały być bardziej, drugie mniej... Gdyby pan mógł podać na jakimś konkretnym przykładzie, jak będą wyglądały te różnice...

DYREKTOR DEPARTAMENTU
CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
ŁUKASZ WOJEWODA

Tutaj jest problem ze względu na to, że nie mamy tej normy certyfikującej, czyli tego programu certyfikacji, więc trudno mi się w takim razie odnieść, do czego mam się...

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dobrze, bardzo proszę krótko, dlatego że za 10 minut stracimy kworum i zdolność do dalszego procedowania.

(Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa w Ministerstwie Cyfryzacji Łukasz Wojewoda: Ja tu jestem dla państwa, więc to według uznania.)

Dziękuję.
I proszę.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

To jeszcze ostatnie pytanie.

(Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa w Ministerstwie Cyfryzacji Łukasz Wojewoda: Czy mógłbym prosić o powtórzenie, bo trochę wypowiedzi już było...)

Ja zadałam pytanie o to, ile jest takich incydentów cyberataków i jak obecnie wygląda reakcja na te ataki, czy ona jest skuteczna.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Panie Dyrektorze, pięć zdań, nie więcej.

(Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa w Ministerstwie Cyfryzacji Łukasz Wojewoda: Pięć zdań.)

Tak.
Proszę.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
ŁUKASZ WOJEWODA

Jeśli chodzi o statystyki incydentów, to moglibyśmy zerknąć do statystyk za 2020 r., chociażby do statystyk CSIRT-u z poziomu krajowego, CSIRT GOV czy CSIRT NASK. Nie chcąc przedłużać i szukać teraz tych informacji, nie będę podawał tych poziomów. W każdym razie tu mówimy o statystykach, jakie mamy na poziomie kraju. A już w tej chwili funkcjonują wdrożone na podstawie pierwszej dyrektywy harmonizacyjnej z 2016 r. CSIRT-y poziomu krajowego, w Polsce są 3 takie CSIRT-y. Te CSIRT-y już w tej chwili są połączone w tzw. CSIRT Network, czyli szybki kanał wymiany informacji na wypadek, gdyby coś się działo, zaistniał jakiś incydent transgranicznie. W sytuacji gdy są te wszystkie

elementy, nie identyfikujemy potrzeby budowania kolejnej struktury. Tak jak pan przewodniczący wcześniej mówił w odniesieniu do tej akademii cyberbezpieczeństwa, tak i tutaj pytamy, po co kolejna struktura, skoro mamy już kilka. Tu jest podobnie.

A jeśli chodzi o takie incydenty transgraniczne, które wymagały zaangażowania całej sieci CSIRT Network, to chcę powiedzieć, że my na poziomie krajowym takich danych nie gromadzimy, nie potrafimy odnaleźć w pamięci informacji o takim incydencie w 2022 r., który wprowadziłby zakłócenie w iluś krajach Unii Europejskiej, a skutek byłby ten sam. Tak więc znów pytanie: jaką sieć tych *Security Operation Center* my chcemy tworzyć?

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję, Panie Dyrektorze.

(Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa w Ministerstwie Cyfryzacji Łukasz Wojewoda: Proszę bardzo.)

Ja rozumiem, że pani senator Jazłowiecka czuje pewien niedosyt w tej sprawie.

(Senator Danuta Jazłowiecka: Duży, nawet duży.)

Jeśli tak, to może poprosić o odpowiedź na piśmie.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Nie. Dziękuję panu bardzo.

Rzeczywiście odczuwam duży niedosyt, ale myślę, że całe nasze społeczeństwo odczuwa duży niedosyt, jeżeli chodzi o sztuczną inteligencję, o cyberbezpieczeństwo. Jednocześnie myślę, że będzie czas na to, żebyśmy też o tym więcej mówili, bardziej informowali i bardziej edukowali społeczeństwo.

Ja w przypadku pierwszego punktu, tego dotyczącego Akademii Umiejętności, przyznam, że mam odmienne zdanie niż pan przewodniczący, bo ja uważam, że takich akademii powinno powstawać jak najwięcej, gdyż nie tylko osoby, które są bezpośrednio z tym związane, będą wykonywały zawód związany z cyberbezpieczeństwem, ale tak naprawdę wszyscy powinniśmy

wiedzieć, w jaki sposób zabezpieczyć się, zabezpieczyć nasze rodziny. Ja jestem absolutnie za tym, żeby jak najwięcej takich instytucji powstało. Pan przewodniczący wprowadził propozycje różne rozwiązania, do których być może można byłoby dodać tworzenie filii istniejących już akademii, ale im większa jest konkurencyjność, tym chyba lepiej jest na świecie.

W tej sytuacji odnośnie do pierwszego punktu proponuję, byśmy przyjęli do wiadomości proces procedowania rządu w sprawie utworzenia Akademii Umiejętności w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa.

W przypadku punktu dotyczącego certyfikacji cyberbezpieczeństwa proponuję komisji przyjęcie aktu prawnego.

I w przypadku punktu dotyczącego cyberodporności również proponuję przyjęcie aktu prawnego. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Świetnie.

Proszę państwa, zatem tak. Kto z państwa jest za tym, aby przyjąć do wiadomości informację o pracach nad komunikatem – muszę to odczytać – do Parlamentu Europejskiego i Rady o wyeliminowaniu niedoboru talentów w dziedzinie cyberbezpieczeństwa w celu zwiększenia konkurencyjności, wzrostu gospodarczego i odporności Unii Europejskiej (Akademia Umiejętności w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa)? (3)

Jednogłośnie zostało przyjęte takie stanowisko.

Kto z państwa jest za tym, aby w sprawie punktów siódmego oraz ósmego przyjąć zaproponowany przez panią senator Jazłowiecką projekt opinii, w którym komisja popiera projekt aktu prawnego? (2)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (1)

Stosunkiem 2:1, jak na dobrym meczu, Panie Senatorze, potwierdzam, komisja przyjęła stanowisko, w którym popiera projekty obu aktów prawnych.

Dziękuję bardzo.

Zamykamy pracę nad punktami szóstym, siódmym i ósmym.

Przechodzimy do punktu dziewiątego. Jest to wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu

Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę o odpowiedniej sygnaturze w sprawie zanieczyszczeń pochodzących ze statków oraz wprowadzenia sankcji, w tym sankcji karnych, za przestępstwa związane z zanieczyszczeniami.

Ministerstwo Infrastruktury w tej sprawie ma głos.

Bardzo proszę, Pani Dyrektor.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
GOSPODARKI MORSKIEJ
W MINISTERSTWIE INFRASTRUKTURY
EWELINA FAŁOWSKA

Bardzo dziękuję.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowna Pani Senator! Szanowni Państwo!

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę w sprawie zanieczyszczeń pochodzących ze statków oraz...

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Przepraszam, najmocniej przepraszam.

Jeszcze jedna sprawa zanim pani dyrektor wyjdzie. Zapomniałem prosić o to, żeby w celu lepszego zrozumienia tych prac, które się toczą, ministerstwo przysłało komisji na piśmie, oczywiście w ustawowym terminie, informację o tym, jak wygląda w tej chwili realizacja aktu o cyberbezpieczeństwie, tego, którego przegląd ma się odbyć w 2024 r., co zostało zrobione, w jaki sposób, a co jeszcze nie zostało zrobione i zostaje przed nami.

(Głos z sali: Jasne.)

(Senator Danuta Jazłowiecka: Bardzo dobrze.)

Dziękuję bardzo.

Pani Dyrektor, bardzo proszę.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
GOSPODARKI MORSKIEJ
W MINISTERSTWIE INFRASTRUKTURY
EWELINA FAŁOWSKA

Bardzo dziękuję.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowna Pani Senator! Szanowni Państwo!

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę w sprawie zanieczyszczeń pochodzących ze statków oraz wprowadzenia sankcji, w tym sankcji karnych, za

przestępstwa związane z zanieczyszczeniami zapewnia system sankcji administracyjnych skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających wobec osób fizycznych i prawnych odpowiedzialnych za nielegalne zrzuty odpadów statkowych do środowiska morskiego poprzez rozszerzenie stosowania dyrektywy na substancje określone we wszystkich załącznikach do Międzynarodowej konwencji o zapobieganiu zanieczyszczenia morza przez statki, jest to konwencja MARPOL. W efekcie sankcje administracyjne dotyczyć mają przypadków nielegalnego zanieczyszczenia morza olejami, chemikaliami, ściekami i odpadami, w tym odpadami z eksploatacji statków.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej popiera cel projektu dyrektywy. Wypracowanie na poziomie Unii Europejskiej jednolitego, spójnego systemu sankcjonowania nielegalnych zrzutów ze statków przy jednoczesnym usprawnieniu wymiany informacji między państwami jest słuszne, ponieważ zagrożenia te mają często charakter transgraniczny oraz wymagają podjęcia działań i współpracy kilku państw członkowskich Unii Europejskiej.

Zmiana dyrektywy nie wprowadza znaczących zmian w polskim prawie, ponieważ wymogi konwencji MARPOL zostały już przez nas wcześniej bezpośrednio implementowane do krajowego porządku prawnego w ustawie o zapobieganiu zanieczyszczenia morza przez statki.

Pozytywne skutki wdrożenia dyrektywy obejmują zarówno aspekt gospodarczy, jak i społeczny, w tym wsparcie rozwoju turystyki lokalnej i regionalnej w Unii Europejskiej, czystsze środowisko, mniej odpadów w środowisku, zwiększenie świadomości ekologicznej armatorów i załóg statków uprawiających żeglugę na obszarach morskich Unii Europejskiej oraz większą ochronę ekosystemu morskiego. Należy również podkreślić, że wdrożenie dyrektywy nie będzie nakładać dodatkowych obciążeń na przedsiębiorców prowadzących działalność w sektorze rekreacyjnych jednostek pływających i statków rybackich ani nie będzie wymagać dużych zmian w obowiązujących przepisach krajowych. Rozbudowany system raportowania weryfikacji potencjalnych zanieczyszczeń może jednak generować koszt utrzymania w gotowości służb administracji morskiej do weryfikacji alertów z serwisu satelitarnej detekcji zanieczyszczeń CleanSeaNet oraz gotowości załóg jednostek patrolowych do wyjścia

w morze w celu poboru próbek zanieczyszczenia i gotowości służb inspekcyjnych. Bardzo dziękuję państwu za uwagę.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję również.
Pani senator Jazłowiecka jest naszym sprawozdawcą.
Pani Senator?

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Czy ja mam czas, żeby zadać 1 krótkie pytanie?

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Tak, tyle że wtedy nie zdążymy z pozostałymi punktami, będziemy musieli zwoływać na przyszły tydzień dodatkowe posiedzenie.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Dobrze. Przykro mi bardzo, nie zadam pytania. Może w kuluarach poproszę panią o odpowiedź na to pytanie.

(Zastępca Dyrektora Departamentu Gospodarki Morskiej w Ministerstwie Infrastruktury Ewelina Fałowska: Bardzo proszę.)

Rekomenduję komisji poparcie projektu aktu prawnego wraz ze stanowiskiem rządu.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję.

Ze względu na czas, jak rozumiem, pan senator nie ma pytań, ja też nie mam, a zatem przechodzimy do głosowania.

Kto z państwa jest za przyjęciem zaproponowanego przez panią senator Jazłowiecką projektu stanowiska komisji spraw zagranicznych? (3)

Jednogłośnie zaproponowana przez panią senator opinia czy też zaproponowany przez panią senator projekt stanowiska komisji został poparty przez komisję.

Przechodzimy do punktu dziesiątego: akty ustawodawcze bez uwag – muszę je przeczytać – COM(2023) i odpowiednie sygnatury, czyli 217, 226, 227, 237, 269, 271, 278, 279, 280, 328, 402 art. 7. Prezydium komisji proponuje, aby te akty ustawodawcze zostały przyjęte bez uwag.

Czy jest zgoda Wysokiej Komisji na takie stanowisko?

Jest zgoda.

Dziękuję bardzo.

W punkcie jedenastym mamy akt nieustawodawczy, w sprawie którego komisja wystąpi o stanowisko rządu. To również jest propozycja prezydium. Jest to akt o sygnaturze COM(2023) 447 art. 8.

Czy jest zgoda, abyśmy wystąpili w tej sprawie do rządu o stanowisko?

(Senator Danuta Jazłowiecka: Tak.)

Jest zgoda.

I w punkcie dwunastym mamy akty nieustawodawcze, w sprawie których komisja nie wystąpi o stanowisko rządu. Propozycja prezydium jest taka, aby to były akty o sygnaturach COM(2023) 259 oraz 333, 343, 351, 353, 378, 379, 382, 383, 386, 387, 388, 389, 396, 397, 399, 403, 404, 407, 408, 417, 418, 421, 422, 425, 427, 431, 432, 433, 437 i 438.

Czy jest zgoda komisji na takie stanowisko?

Jest zgoda.

Bardzo dziękuję.

Wyczerpaliśmy porządek obrad.

Dziękuję państwu za udział, za uwagę. Chcę powiedzieć naszym gościom, że z punktami ostatnimi zawsze tak jest. Dziękuję bardzo.

(Głosy z sali: Dziękujemy.)

Zamykam posiedzenie komisji.

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy